

БЕИНСА ДУНО

**УЧИТЕЛЯТ ПЕТЪР ДЪНОВ
ЗА САМОУБИЙСТВОТО**

Подбор и коментар: Росица Иванова, психолог

София, 1999

БЕИНСА ДУНО

УЧИТЕЛЯТ ПЕТЪР ДЪНОВ

ЗА САМОУБИЙСТВОТО

Подбор и коментар: Росица Иванова, психолог

София, 1999

Книгата е предназначена за суицидолози, психотерапевти, психолози, философи и интересувачи се от проблемите на самоубийството и смъртта, както и от учението на Беинса Дуно.

Учителят Петър Дънов за самоубийството

Съставител Росица Ангелова Иванова, психолог

Предпечатна подготовка Божана Драганова

ЕТ „Гергана Амбарева“

Първо издание

Тираж 1000

София, 1999

ISBN 954 - 8809 - 11 - 7

Ние не сме създадени да умираме.

За човека няма по-голям враг от смъртта.

Животът е съкровище, което трябва да се пази.

Ако любовта ви към Бога е по-силна, отколкото към желанията ви, всичките ви работи ще се оправят.

Сегашната работа сега ще я свършите. Ако оставите сегашните дългове за друго прераждане, те ще се увеличат толкова, че няма да може да ги изплатите. Сега, сега каквото се направи, е важно!

НА РАБОТА!

Пробудената душа казва:

*- Мина дългата нощ, дигнат е воалът от моите очи и аз разбирам вече:
Всичко е Красота! Всичко е Радост! Всичко е Чистота! Всичко е Любов!
Аз обичам всички, понеже Красотата, Радостта, Чистотата и Любовта са
в тях.*

Ще отида при обезверените, за да им дам от Светлината, в която живея.

Ще отида при плачуците, за да им дам моята радост.

Ще отида при отчаяните, за да ги утеша.

Ще отида при всички, за да се раздам на света!

И в това е моята радост! Защото всички те са в мен, и аз в тях.

Аз отивам да служа.

БЕИНСА ДУНО

ИЗВОРЪТ НА ЖИВОТА

Връзките на смъртта ме обвиха
и мъките на преизподнята ме намериха,
скръб и беда срещнах.

Тогава призовах Името Господне,
и Го помолих:

„О, Господи, избави душата ми!“

Благ е Господ и праведен,
да! Милостив е нашият Бог.

Господ пази простодушните:
в беда бях, и Той ме избави.

Върни се, душо моя, в успокоението си,
защото Господ постъпи щедро към тебе.

Понеже си избавил душата ми от смърт,
очите ми - от сълзи и нозете ми -

от подхлъзване,

затова ще ходя пред Господа
в земята на живите.

Пс.116

Мъртвите не хвалят Господа,
нито ония, които слизат в мястото на мълчанието.
Но ние ще благославяме Господа
от сега и до века. Алилуя!

Пс. 115 (17-18)

Колко е скъпоценно Твоето милосърдие, Боже!
Затова човешките чада прибягват
под покроба на крилата Ти.
Ще се напоят от най-доброто на дома Ти
и от реката на Твоите сладости
ще им дадеш да пият.

Защото у Тебе е изворот на живота -
в Твоята светлина ще видим светлина.

Пс.36 (7-9)

УЧИТЕЛЯТ ПЕТЪР ДЪНОВ ЗА САМОУБИЙСТВОТО (ВЪВЕДЕНИЕ)

В книгата на проф. А. Пантев и Б. Гаврилов „Стоте най-влиятелни българи в нашата история“ е отредено място и на Петър Дънов (с духовно име Беинса Дуно), наречен още Учителя. По този начин като че ли най-после делото на последния получава признание и в нашата страна... Но едно твърдение от посоченото произведение може да смути читателите и да предизвика основателните им въпроси. Става дума за следната фраза: „Около смъртта на П. Дънов съществуват някои неясни моменти - дали е самоубийство, убийство или естествена смърт“ (7, с.134). С тези си съмнения авторите са на път да заличат хубавите думи, казани от тях за П. Дънов, защото ако допуснем, че един духовен учител избере самоубийството, с това той веднага ще се самообяви за лъжеучител. Нали и в Библията е казано: „Не знаете ли, че вие сте храм Божий и Духът Божий живее във вас? Ако някой развали Божия храм, него Бог ще развали: защото Божият храм е свят, а тоя храм сте вие“ (I Кор. 3:16-17).

Целта на настоящото изследване е да изясни отношението на П. Дънов към самоубийството. А фактичката страна на въпроса около смъртта му - спомените на лекарите и медицинските им заключения, може да намерите публикувани в „Изгревът на Бялото Братство“ (4, с.329-331). Какво в действителност е проповядвал Учителят П. Дънов за самоубийството? Дали е подтиквал своите последователи към този *грех* (от християнска гледна точка) или, напротив, е правил всичко възможно (като истински Учител) да ги предпази от подобен финал на живота им? Тази студия предлага отговор и на следния по-частен въпрос: дали беседите на Учителя П. Дънов имат психотерапевтична стойност и може ли словото му да помогне на съвременните психотерапевти и суицидолози при работата им със застрашените от самоубийство или извършилите опит за самоубийство личности?

В цитираното съчинение А. Пантев и Б. Гаврилов посочват, че „учението на Бялото братство, както се наричат последователите на П. Дънов в България, не е нито църква, нито секта. То повече наподобява школа, която освен своята философска страна има и *практическа насоченост*“ (7, с.133)* Доц. Б. Асенов в своето изследване „Религиите и сектите в България“ в раздела „Общество Бяло братство“ също отбелязва, че учението на П. Дънов, „което е и християнско... за разлика от другите идейни направления в момента има *силна практическа насоченост*“ (1, с.387). До голяма степен за успеха на учението допринасят личният пример и качества на Учителя, т.е. фактът, че „*той живеел според предписанията, които сам проповядвал*“ (пак там). Между думите и живота му има пълно покритие и съответствие.

Но днес, в края на 20 век, са известни вече няколко случая на групови самоубийства на религиозни водачи със своите последователи, както и призивите на умопомрачени съзнания към масови самоубийства. Съвсем естествен, тогава, е въпросът: ако приемем,

**Навсякъде по-нататък в текста курсивът е мой (бел. авт. - Р.И.)*

че даден духовен учител се самоубива, то какво ли би трябвало да правят неговите ученици - ако не да го последват и този път, както във всичко досега?

Настоящото изследване ще ни помогне да избегнем и предотвратим злонамерените спекулации с името на Учителя П. Дънов и на организацията от негови последователи в България, известна като Духовно общество „Бяло Братство“. Във всекидневното съзнание на хората понятието „бяло братство“ все още неправилно се свързва със заплахата за самоубийство и това се дължи на факта, че през 1993 г. в Украйна и у нас (предимно в гр. Пловдив) доби печална известност и възможност за пропаганда сектата „Велико бяло братство (Юсмалос)“ на Мария Цвигун и Юрий Кривоногов (вж. в-к „Кон-тинент“, 11.11.1993 и др.). Въпросните украински проповедници вещаеха края на света, който щял да настъпи ту на 14.11.1993 г., ту на 24.11. същата година. Те разглеждаха масовото самоубийство като обряд на очистване преди влизането в рая. М. Цвигун се обяви **едновременно** за новите Богородица и Исус Христос, като обеща да се разпъне публично на кръст (а след три дни да възкръсне). Тя призова последователите си и те, на свой ред, да изпълнят новата Божия заповед: „Разпни вехтото си тяло на кръста Исусов!“ За щастие полицията в Украйна предотврати прокламираните масови самоубийства, като арестува водачите на тази бутафорна секта, а у нас обискира и обезвреди предполагаемите ѝ емисари.

За недостатъчно информираното ни, шокирано и паникьосано от нашествията на най-различни секти общество е действително трудно да разграничи Бялото братство, за което говори Учителят П. Дънов, от псевдо-бялото братство „Юсмалос“, особено след извършеното публично дискредитиране на самото понятие „бяло братство“ вследствие противозаконната и мизантропна дейност на Юсмалосите. Всъщност последните би трябвало да се титулуват Черно, а не Бяло братство, тъй като призовават към смърт, използват лъжа и измама (посещават, напр., България с фалшиви паспорти), и в проповедите си сеят омраза и страх. Според Учителя **„Бялото братство е свързано с положителните сили, с доброто, а Черното братство - с отрицателните сили, със злото в най-широк смисъл на думата“** (10, с.110).

Предприетото изследване косвено ще изясни колко неправомерно е отъждествяването и съпоставянето на официално регистрираното у нас Духовно общество „Бяло Братство“, обявило се за приемник на учението на Б. Дуно, с подобни антихуманни и противозаконни организации, призоваващи към самоубийства.

За да изясним отношението на Учителя към самоубийствата, изразено в неговите беседи, стенографирани и издадени от учениците му, както и в разговорите му с тях (известни ни от публикуваните техни спомени и биографии), е уместно да използваме **метода „анализ на документи“**. Тъй като за школата на Учителя П. Дънов е характерен призивът между думите и постъпките да има пълно съответствие, т.е. **в живота на човека да няма никаква лъжа (нито „бяла“, нито „черна“)**, е особено подходящо да анализираме изказаните от него мисли по повод на самоубийството. Още повече че те представляват не само формулировки на едно субективно мнение, а са обосновани и защитени многостранно с разнообразни средства, като въпросът за самоубийството е осветлен от най-различни гледни точки. **Словото на Учителя е изпъстрено с поучителни истории, остроумни сказания и многопластови във философски смисъл притчи, както и с любопитни конкретни примери от живота**. Повечето от тях, свързани в дадения случай със

самоубийството, (както сами ще се убедите), несъмнено биха могли да бъдат използвани и да подпомогнат работата на психотерапевтите с извършилите суициден опит или споделящи суицидни мисли и намерения личности, тъй като притежават и оказват определено психотерапевтично въздействие.

САМОУБИЙСТВОТО Е БОГО-УБИЙСТВО

Според Учителя самоубийството има смисъла на Бого-убийство и представлява нарушаване на Божиите закони и заповеди: **„Който казва, че ще се самоубие, той унищожава Бога в себе си“** (31, с.116). Наистина една от десетте Божии заповеди гласи: „Не убивай!“, а самоубийството е вид убийство. Друга нравствена повеля на християнството гласи: „Не съдете, за да не бъдете съдени!“ (Мат. 7:1), а „щом унищожавате вашия живот, вие се осъждате. Ако съжелявате, че не сте богат, силен, учен, красив - вие пак се осъждате... Каквото желаете, ще постигнете, но не се обезсърчавайте. Не казвайте, че ще се самоубиете! Впрегнете се на работа. Чрез труд и работа всичко ще постигнете“ (31, с.116). И още по-ясно казано: **„Ако се убиеш, ти ще продадеш душата си на дявола“** (23, с.151).

Учителят посочва, че „самоубийството е неестествено проявление на човека“ (12, с. 65), то е крайно решение, което води в погрешна посока: „Пазете се от крайните резултати! Казваш: не ми се живее, ще се самоубия. - Внимавай, че лудият кон те кара! Той е без гем (юзда - бел.моя, Р.И.), и на лош край ще те изведе. Защо ще се самоубиваш? **Бог не те е създал да се самоубиваш**, нито да правиш зло на своя ближен. Той ти е дал всяка власт и те е пратил на Земята да Го прославиш“ (29, с.157).

Самоубийството не бива да бъде желано, защото последиците от него за душата на човека са твърде тежки. То не може да бъде оценено като акт на спасение или избавление, напротив - значението му в духовен смисъл е точно противоположното:

„Този, който се е самоубил, се изражда, превръща се в животно, деградира в животинското царство. След това му трябват хиляди години да пъпли като животно, докато дойде до човешкото състояние. Щом не може да понася страданията си, остава животно, за да не чувства така мъките си“ (12, с.66).

„Като са самоубие някой, в другия свят го хващат, турят го на работа, като му дават още по-трудна задача от тази, която е имал на Земята, и той трябва да я реши“ (40, с.27).

„Страшно е положението на самоубития! Години и векове трябва да минат, за да изправи той тази неразумна постъпка. Трябва ли майката, която е изпратила детето си за вода с шише от 2 кг тежест, да види това шише счупено на земята? Защо се е счупило това шише? Детето казва: мамо, дотежа ми шишето и аз го хвърлих на земята. Тогава майката ще вземе пръчицата и ще го удари няколко пъти. Нищо в света не остава безнаказано. Когато самоубитият отиде в онзи свят, ще го питат: **защо счупи шишето?**“ (44^a, с.65).

„Възгледите на съвременните хора са толкова ограничени, че от най-малката мъчнотия, която иде за тяхното развитие, те се обезсърчават и казват: „Не струва да се живее!“ Тогава какво остава на човека? От гениален човек, какъвто е определен да стане, ще слезе в положението на обикновен човек, т.е. ще деградира. Такъв е законът в природата: **Който не използва добрите, благоприятните условия на живота за своето**

„развитие, той ще слезе в по-ниско положение“ (50, с.14-15).

САМОУБИЙЦИТЕ НЕ СА ГЕРОИ

Самоубийството не е геройска постъпка, а в същината си е проява на слабост: „Онези хора, които се самоубиват, не са герои. Това са хора, които не искат да изплатят своята дан честно и почтено. Те бягат от живота. Но природата ще ги хване за ухото, ще ги докара в света при още по-тежки условия. Ако и трети път ги хване така, ще им тури още по-тежки букаи (вериги - бел. моя, Р.И.), докато най-после ги накара да платят каквото дължат по всички правила на кармическия закон. Вие можете да се убивате един, два, три, десет, сто пъти - нищо няма да спечелите. Това не е геройство!“ (41, с.81).

„Силен човек е онзи, който може да се справя с мъчнотиите си. Който не може да се справя с мъчнотиите си, той е слаб човек. Той лесно се обезсърчава и търси начин да тури край на живота си“ (36, с.10).

„*Не е геройство да се самоубиеш, геройство е да се справиш със страданието*“ (17, с. 310).

Понеже много хора имат *илюзорна представа за смъртта* - като за спасение и благо, и дори се стремят към нея като към средство, за да попаднат в по-добрия свят, в отвъдното, Учителят обяснява: „Отгде знаете, че на онзи свят ще имате по-добри условия от тия на Земята? *Който не може да използва условията на Земята, той не може да използва и условията на онзи свят*“ (36, с.31).

„Аз не говоря за сегашната епоха, а за истинската (бъдещата - бел. моя, Р.И.), но това не значи, че трябва да напуснем живота си. Ни най-малко! *Ние трябва да довършим работата си*. Работата, която вършим сега в живота си, ще има отношение към бъдещия ни живот“ (44, с.258).

Съвсем разбираемо става защо П. Дънов казва на учениците си: „Няма да позволя на нито един от вас да се самоубие!“ (6). На въпроса на негова последователка защо не ѝ е позволено да си замине от тоя свят, като се самоубие, Учителят, с присъщото му чувство за хумор, отговаря: „Ти си яла и пила толкова време, и сега искаш да се измъкнеш, без да платиш! Така не можеш да се повреш, без да си платила всички дългове!“ (13, с. 66).

САМОУБИЙСТВОТО В ДУХОВЕН ПЛАН НЕ Е ВЪЗМОЖНО! ТО Е АКТ НА ИЛЮЗИЯ И САМОЗАБЛУДА, Т.Е. Е ЛИШЕНО ОТ СМИСЪЛ

Всъщност един голям философски въпрос е дали самоубийството въобще е възможно, дали то съществува? Защото *на определено ниво на интерпретация* то изпква като поредната илюзия и самоизмама на ограничено от материализма съзнание. Учителят изтъква, че от гледна точка на духа и душата самоубийството е невъзможно, и поради това е и безсмислено. То не е изход от задънената улица (както може да се стори на желаещите го), а представлява още по-несполучливо решение на задачите в живота, от който не можем да се отървем! *Ние сме осъдени на живот!* И това са, може би, най-интересните и парадоксални редове, които ни разкриват тайната на живота (в духа на релационните теории):

„*Невъзможно е човек сам себе си да унищожи, това е немислимо!* Аз бих желал някой

да направи това и да докаже, че е успял. Някой казва: аз ще се самоубия! - Ти можеш да убиеш едно свое дело, ти можеш да унищожиш една своя мисъл, но по никой начин не си в състояние да унищожиш себе си. Този въпрос са си задавали и най-древните философи: може ли човек да унищожи себе си? Аз отговарям: това е невъзможно, *понеже животът е цялокупен*. Като казвам, че не мога да унищожа себе си, разбирам, че аз съм един жив елемент от едно цяло и по никой начин не мога да унищожа този жив елемент, този живот. Един човек не може да унищожи цялото, на което е част. Нито пък цялото може да разруши някоя от своите части. И двете неща са невъзможни. Резултатите на частите могат да се разрушат; резултатите на цялото могат да се разрушат, но отношението, което съществува между частите и цялото, не позволява нито едното, нито другото да се разруши. Следователно в едно трябва да бъдете сигурни: *че вие никога не можете да унищожите сами себе си!* Тъй щото ще мислите положително - а не както досега! Защото под думите „всякога живея“ аз подразбирам целокупния живот в безконечността - да живея съобразно с всички форми, които живеят, да живея във формите на най-висшето същество, както и във формите на най-нисшето; да става един прилив от нисшето към висшето и от висшето към нисшето. *Всички тези форми са в съотношение една към друга*. Това е нашето разбиране. Вие казвате: това е нищо, един червей. - Да казвате така, това значи, че не разбирате смисъла на този червей. Или казвате: това е една мушица - но не разбирате смисъла на тази мушица. Тази мушица е важна, колкото е важен и човекът. Това значи, че *колкото човек е важен на своето място, толкова и мушицата е важна на своето място*“ (26, с.24-25).

Мисълта, че със самоубийството човек приключва равностойките си с живота, е една илюзия, себеизмама. Ние сме само играчи на сцената на живота, а сметката се води от безпристрастния Космически Разум (наричан още „съдба“ или Бог). Създателят ни, Който ни е дал и всички блага - само Той държи нишките на живота и е господар на неговия край. Животът е нещо, което продължава и след смъртта, макар и под друга форма:

„Да умре някой - това не значи, че той ще изчезне“ (12, с.61).

„Казват: „Ако искаш да свършиш с живота си, вземи един револвер или една чаша с отрова.“ - Не, не се свършва тъй лесно! Счупените чаши не разрешават човешкия живот. Изгорелите къщи не разрешават човешкия живот. *Умирането на хората не разрешава човешкия живот*. Нито страданията, нито мъченията, нито неверието, нито съблазните са в състояние да разрешат живота. Що е животът? - Той е голямата дъщеря на Бога, която единствено можете да вземете като учителка. Тя ще ви заведе при Учителя ви“ (39, с. 33).

„Защо човек иска да умре? - Всички хора, които искат да умрат, то е затова, защото имат желание да ликвидират със старите си дългове. И действително, те забравят дълговете си, но законът е такъв, че след като дойдат втори път на Земята, пак ги хващат. А дали приемате прераждането или не - това за природата нищо не значи“ (25, с.122).

„Това, което на физическия свят наричат смърт, не е нищо друго, освен смяна на формите: старецът заминава, детето дохожда. Човек не умира, но променя формата и мястото си. Той излиза от една къща и влиза в друга“ (30, с.90).

Учителят определя състоянието, в което мислиш упорито за самоубийство, като *„фалиране в астралния свят*. Ти се намиращ в положението на търговец, който не може да се справя със своите дългове. *Обаче и самоубийството не те освобождава от*

отговорност. Не можеш да закриеш своята фирма, докато не изплатиш дълговете си. Праведният може да замине за другия свят, когато пожелае. Той нищо не дължи. Обаче грешният може да замине за другия свят, след като изплати дълговете си. Да умреш като праведник - това е благословение, да умреш като грешник - това е нещастие. Праведникът е свободен, а грешникът е в затвор“ (47, с.136).

Но тъй като някой може превратно да разбере идеята за безсмъртието на духа и теорията за прераждането и да реши, че има право доброволно да прекрати живота си, когато му хрумне, Учителят опровергава подобни повърхностни разбирания и тясно обвързва концепцията за прераждането с етичната проблематика. Той подчертава колко ненужна и неразумна е преждевременната смърт на човека:

ПО-ДОБРИЯТ ЖИВОТ НЕ МОЖЕ ДА БЪДЕ ПОСТИГНАТ ЧРЕЗ САМОУБИЙСТВО ИЛИ ДРУГ ВИД ПРЕЖДЕВРЕМЕННА СМЪРТ

„В съвременния окултизъм има една опасност - когато мислим, че като се преродим в бъдеще, тогава ще изправим живота си“ (12, с.126).

„Бог ви е дал дарби, но вие чакате да се преродите втори път или трети път. *Сега* сте преродени! Използвайте този живот! *Като сегашния живот никога няма да намерите.* Следващият живот, като дойдете, съвсем други ще са условията“ (12, с.125).

„Защо искате да умрете преждевременно, когато, ако чакате, ще се измените? Ще чакате и ще продължавате вашия живот. *Сега* трябва да използвате вашите тела. *Защо искате да умираете, когато можете да използвате този живот?* - Ама моето тяло е хилаво! - По-добре с това тяло да влезе в Царството Божие, отколкото да влязат със здраво тяло в пъкъл. *Сегашните си тела ще ги пазите, разбирате ли? Не е време сега да се умира!* Ние за смърт няма да мислим!“ (12, с.71).

„Кога трябва човек да се върне при Бога? - Когато свърши работата. Някой иска да се върне по-рано, преди да е свършил работата. Друг иска да остане по-дълго време на Земята, отколкото му е определено. Нито единият е прав, нито другият. Ако откъснеш плода, преди да е узрял, грешиш; ако го оставиш да презрее - пак грешиш. Ще откъснеш плода точно навреме. Това е най-добре“ (пак там).

„*Има ли смисъл да скъсваш края на своя живот и да чакаш ново прераждане само затова, че не си знаел как да държиш края?*“ (46, с.160).

„Да умре човек преждевременно, това значи да напусне работата си преди да я е завършил... Защо човек умира преждевременно? - Когато умира преждевременно, човек сам предизвиква смъртта си, сам се лишава от ония условия, при които животът му може правилно да се развива. *Всяка преждевременна смърт е равна на самоубийство*“ (12, с.70).

„Хората умират преждевременно от отрицателното в живота“ (12, с.68). „Който живее по Божия закон, той заминава точно навреме. Който не живее по този закон, заминава преждевременно, като се лишава от добрите условия на живота. Следователно нито преждевременно ще отидеш на онзи свят, нито ще закъснееш. Ти трябва да живееш на Земята *толкова, колкото ти е определено да придобиеш нужните опитности*, да изработиш ценности за онзи свят“ (12, с.87).

СМЪРТТА Е НАЙ-ГОЛЯМОТО ИЗПИТАНИЕ В ЖИВОТА НА ЧОВЕКА.
ТОЙ ТРЯБВА ДА ВОЮВА С НЕЯ И ДА Я ПОБЕДИ,
А НЕ ДА СИ Я ПРИЧИНЯВА САМ!

За да коригира илюзорните, сладникави бленувания за смъртта като състояние на покой и блаженство (които благоприятствуват самоубийството), и за да подпомогне създаването на една реалистична представа за нея, Учителят предупреждава, че „не е лесно да мине човек през смъртта“ (12, с. 73). Той подчертава, че *най-сериозното и страшно изпитание в живота на човека е срещата му именно със смъртта*. Важно е в битката с нея той да прояви смелостта си и *да ѝ се противопостави*, а това е възможно, понеже духът е, който управлява и владее материята:

„Сегашните хора умират преждевременно. Те умират, без да се борят. *Щом дойде смъртта, човек трябва да се бори с нея*. Защото Бог не съзвоява в смъртта на човека. Човек сам създава смъртта си. Дойде ли смъртта при вас, вие трябва да ѝ обявите двубой. *Човек е дошъл на Земята да живее дълъг живот*. През това време той ще преживее всичко, което му е нужно. Който умира по-рано от тази възраст, той изкуствено е причинил смъртта си“ (12, с. 73).

„*За човека няма по-голям враг от смъртта*. Всички други пречки са нищо в сравнение със смъртта. Плашете се, че ще ви вземат лозето, нивата, къщата - но какво по-голямо нещастие от туй да ви задигнат тялото? Но и в това отношение ние трябва да сме смели и да не се боим дори от смъртта. Не трябва да се боим затова, защото и да се боим, пак ще я понесем. Ето такава е голата действителност“ (2, с. 73).

СМЪРТТА НА ПРАВЕДНИКА И НА ГРЕШНИКА

„Всички хора не умират по една и съща причина. Светията умира по една причина, грешникът - по съвсем друга. И за единия, и за другия е страшен пътът през смъртта. Мъчно се минава през тъмната зона на смъртта“ (12, с. 80).

„Хората умират, защото служат на себе си. Който служи на себе си, в края на краищата той ще се превърне на пръст. Такъв човек няма никакво бъдеще“ (12, с. 68).

„Човек живее, докато е свързан с Бога. Щом прекъсне тази връзка, той умира“ (12, с. 63).

В дълбоко духовната философия на Учителя П. Дънов не само понятието за самоубийство, но и тези за живот и смърт придобиват нови измерения: всъщност, какво да разбираме под смърт? Възможна ли е победа над нея - а именно - възкресението, вечният живот, безсмъртието - и в какъв аспект?

„*Ние не сме създадени да умираме*. Смъртта е нещо инцидентно, създадено от невниманието на хората“ (12, с. 67).

Човек може да излезе от кръговрата на преражданията, ако посвети себе си на Бога и започне да Му служи и изпълнява Волята Му - в пълно себеотрицание - за доброто на цялото човечество и на всички същества.

„Под думата „възкресение“ разбирам борбата и победата на човека върху смъртта. И *затова се ражда човек - за да се бори и победи смъртта*. Когато победи смъртта, ще дойде денят на възкресението“ (12, с. 128).

„Който се ражда на Земята, умира в другия свят; който умира на Земята, ражда се в другия свят. Раждането на Земята, както и в другия свят, наричаме процес на вечно обновление... *Докато има смърт в живота, ще има и живот в смъртта*“ (12, с.87).

Действително, понятията за живот и смърт имат *парадоксален характер*, което е израз на диалектиката и сложността на живота:

„Ще кажете, че след смъртта човек не се нуждае от тяло - не е така. Смъртта е раждане в духовния свят. Следователно там човек се нуждае от духовно тяло. Както майката помия детето, така и в духовния свят човешката душа може да се пометне. *Смърт, при която душата се помия, е опасна*. Смърт, при която душата се ражда отново, носи благословение... Като е дошъл на Земята, човек трябва да живее естествено, да изработи своето духовно тяло“ (12, с.95-96).

„Какво представлява смъртта? - Най-голямото ограничение и най-голямата свобода. Мнозина мислят, че като умрат, ще бъдат свободни. *Само онзи ще бъде свободен, който знае законите да излиза и влиза свободно в тялото си*. Който не знае тези закони, той е вързан за тялото си. Такъв човек и след смъртта си не е свободен и се намира в големи ограничения, защото сам се е свързал с хиляди нишки, за скъсването на които се иска съзнателна, разумна работа“ (12, с.61).

„Има хора, които си заминават за онзи свят подготвени, с пълно съзнание. Който не е готов, той се мъчи, огъва се, рита, не може да излезе от тялото си“ (12, с.76).

„Няма по-страшно нещо за човека от това, да съгради къща, която утре ще се събори върху него, ще го затрупа и след това няма кой да му помогне. В този смисъл именно смъртта е страшна за човека. За *грешния* смъртта е страшна, защото къщата му се събаря, преди той да е излязъл от нея. За *праведния*, обаче, не е така. Той излиза от къщата си, преди тя да се е съборила. За нашата къща - нашето тяло, апостол Павел казва: „Нашето тяло е дом ръкотворен, но има дом неръкотворен, в който трябва да живее. Това трябва да стане още приживе“ (12, с.62).

Подготовката за смъртта включва изграждането на духовно тяло, в което може да остане да живее безсмъртният, Божествен елемент в човека. С такава цел са създадени много от методите на окултните школи на древността, преподавани от духовните учители на своите ученици. *Самоубийците отхвърлят пътя на ученичеството* - който е път на самоусъвършенстване и развитие на личността, на нейните добродетели, и избират бягството в света на илюзиите - и то с помощта на такъв насилствен, самоагресивен акт!

„Вие не трябва да се отказвате от действителността... *Да се отказваме от живота, това не е Волята Божия*; да се пресилваме, да се изнасилваме, това не е Волята Божия. Всеки трябва да даде израз на живота, който Бог е вложил в него“ (28, с.46).

„Мнозина казват: „Дотегна ми животът, искам да се освободя от него, искам да умра!“ Казвам: ако можете да умрете, както праведният умира, вие сте за облажаване; обаче ако умираете като грешник, вие сте за съжаление. Друг казва: аз искам да живея! - Ако живеете както праведният живее, разбирам; ако живеете като грешник, вие сте за съжаление. В това отношение, да живее човек или да умира, подразбирам да живее или да умира като праведен, като душа, готова на всякакви жертви за своя брат през всичките моменти“ (19, с.165).

В своите беседи Учителят многократно илюстрира с примери и обосновава мисълта, че *смъртта на самоубиеца е смърт на грешник*. Само праведният може да победи смъртта

- като навлезе в областта на възкресението и добие вечния живот.

ХРИСТОС КАЗВА НА ХОРАТА, ЧЕ СМЪРТ НЕ СЪЩЕСТВУВА!

За да прозрем смисъла на живота и на смъртта е необходимо да се отърсим от старите, обикновени житейски разбирания и традиционни вярвания. Пътят за това минава и през оспорването на естествеността и неизбежността на смъртта, за да достигнем до идеята за безсмъртието и възкресението, до идеята за вечен живот:

„Никой не може да вземе живота, даден от Бога. Нито смъртта може да отнеме живота на човека. - „Ще умрем.“ - Кой ви е казал това? Питали ли сте Господа ще умрете ли, или още ще живеете? Някой обикновен човек може да ви каже, че ще умрете, но неговото твърдение не е меродавно. Кой е умирал съзнателно и познава смъртта? Никой няма право да говори за неща, които не е опитал! *Казано е в Писанието: В който ден престъпиш Божия закон, ще умреш. Този закон има и обратен смисъл: „В който ден решиш да изпълняваш Божия закон, ти придобиваш живот“* (45, с.26).

„По тяло всички ще умрем, ще се стопим. Безсмъртието е качество на човешката душа, а не на човешкото тяло“ (12, с.105).

„Под думата „смърт“ се разбира минаване от една форма в друга, от един живот в друг. Да минеш от по-ниско на по-високо стъпало в живота - тази смърт има смисъл. Обаче да умреш и да слезеш по-ниско, отдето си бил - тази смърт няма смисъл“ (30, с.89).

Смърт в обикновения, общоприет смисъл на думата, не съществува. Наистина, за каква смърт може да се говори, ако душата продължава своя живот в отвъдното? Умира само тялото, грубата материя, но не и духа. Но ако душата - тази фина материя, не излезе от кръга на преражданията, ако не намери Бога и не посвети живота си Нему - на своя Създател - тя не е спасена. Тя не живее истинския си живот, на който е способна и за който е призвана. Човек едва тогава постига пълноценно съществуване, когато познае Бога, и във възкресението добие вечния живот на Любовта - този урок ни предаде Исус Христос, на това Той искаше да ни научи - да вървим в Неговия път - Пътят на живота, да следваме Неговия пример: „Аз съм Пътят, и Истината, и Животът; никой не дохожда при Отца, освен чрез Мене“ (Йоан, 14:6); „Аз съм вратата: който влезе през Мене, ще се спаси“ (Йоан, 10:9); „Аз съм възкресението и живота; който вярва в Мене, и да умре - ще оживее. И всеки, който живее и вярва в мене, няма да умре вовеки“ (Йоан, 11:25-26).

Учителят многократно призовава да следваме пътя на Христа - Неговия пример за живот, за да последваме примера Му и във възкресението:

„И Христос замина за онзи свят, но не умря. Той възкръсна, за да даде живот на другите. В този смисъл смъртта е оправдана. Ако човек умира, за да възкръсне, да оживее наново, тази смърт е на място. Обаче, ако човек умира и не възкръсва - тази смърт не е на мястото си. И тъй - силният не умира. *Той заминава* и възкръсва. Затова, пазете се от безсилието. Работете и не очаквайте само на Бога!“ (33, с.125).

„*Време е вече човек да победи смъртта, да не бъде неин роб!* Който е роб на смъртта, той не може да бъде свободен. Тя е заробила както отделния човек, така и обществата и народите. Много народи е покосила тя и още много ще коси. Ако и нашата Земя не възлюби Бога, и тя ще изчезне. Обаче, Земята признава Бога и Го слуша. По Негова заповед тя се движи около себе си и около Слънцето. И Слънцето признава Бога - каквото

Той му заповяда, всичко изпълнява. Той му заповядва да изгрива и да носи благословение на всички живи същества. Да бъдем като Земята, да се въртим около своята ос и право да мислим! Да бъдем като Слънцето - щедро да раздаваме благата, които Бог ни е дал. Казано е в Писанието: „Така да просветнат делата ви пред човеците, че като ги видят, да прославят Отца вашето, Който е на небеса“ (29, с.156).

„**Истинската придобивка се заключава в самия живот.** Който умира и не оживява, той нищо не е придобил, той е на крив път. Който умира и оживява, той е придобил живота, той е на прав път... Дайте път на Божествения принцип в себе си, за да възкръснете, да придобиете безсмъртие и кажете като Павла: „**Аз няма да умра, но ще се изменя**“ (12, с. 88).

„Човек трябва да казва: нис ще заспим, ще съблечем старите си дрехи, ще се изменим. **Христос казва на хората, че смърт не съществува**“ (12, с.62).

ЕДНА ОТ ЗАДАЧИТЕ НА ЧОВЕКА Е ДА ПРИДОБИЕ БЕЗСМЪРТИЕТО

Победата над смъртта е онова, което ни предстои, ако вървим в Христовия път. Вярата в Бога и прилагането на Христовото учение в живота на човека го осмисля и окриля в трудната му борба с изкушенията, с греха и смъртта. Словото на Учителя е изпълнено с конкретни методи за справяне с противоречията в живота. Един от тях е самовнушението и самоокуражаването - силата на положителното мислене, отправено не само към самия себе си, но и към цялото човечество:

„Когато се натъкне и на най-големите страдания, човек трябва да разшири душата си и да каже: „Животът, който Бог ми е дал, има само външни, но не и вътрешни противоречия!“ При това разбиране, и 42° температура да има, човек ще бъде спокоен и ще каже: „Каквато температура да имам, аз зная, че няма да умра, защото вътрешната ми температура е толкова голяма, колкото животът я изисква“. **Като дойде смъртта при такъв човек, той ще я хване за ушите, ще я разтърси и ще каже: „Аз не искам да умра!“** **Смъртта ще го погледне, ще види, че не може да се бори с този човек, и ще си отиде**“ (50, с.180).

„Докато е на Земята още, човек трябва да учи, да придобива знания, които да му служат като средство за защита срещу смъртта. **Една от задачите на човека е да придобие безсмъртието.** Ако смъртта го нагълта, той трябва така да ѝ се противопостави, че да не може да го смели в стомаха си. Щом не може да го смели както трябва, смъртта ще се принуди да го изхвърли навън“ (36, с.12).

„**В света трябва да воювате с елементите на смъртта.** А как ще победите? Само по един начин: като познаете Бога - началото на живота“ (42, с.147).

„Когато човек иска да намери истината, той трябва да дойде до себе си. Пред себе си трябва да изповядваме нещата както са, да имаме ясно понятие за истината. Истината е това, което освобождава човека. Тя се отличава по следното: да кажем ти си скръбен, изгубил си имането, всичко си изгубил. Ти си се отчаял и казваш най-последно: не си струва да се живее. Искаш да се самоубиеш. Но и друга мисъл изпъква в тебе: ако се самоубия, какво ще придобия? Ако живея - ще страдам, да, така е. Но ако умра - пак ще има страдание. Ако аз се самоубия, ще изгубя съзнанието. Хубаво ако го изгубя, но ако не го изгубя и ме заровят в гроба и гледам 10 години да ме разнишват частица по частица? Ще

оголея и само костите ми ще останат. Умно ли е да вляза в един такъв затвор? Умно ли е да пъшкам в гроба? *За мене е важен животът, не и смъртта...* Аз съжалявам всички ония, които умират и не могат да възкръснат. Съжалявам всички ония, които умират и не могат да оживеят“ (22, с.100-101).

„Смъртта има смисъл, ако води към възкресение. Иначе тя не е на място“ (12, с.66).

Самоубийството, което е нарушение на Божиите закони, води до духовна деградация, а не до възкресение. *То не може да спаси човека, а го отдалечава още повече от възможността за постигане на вечен живот* - който е живот на Духа, живот в Любовта, посветен на доброто на всички същества - отдаден на Бога.

СЪЩНОСТТА НА ЧОВЕКА

Неразривно свързано с понятията за живот и смърт е и понятието за същността на човека. Според Учителя то също трябва да претърпи промяна - еволюция в посока към определяне на непреходното и истински ценното в неговата природа:

„Човекът не е онова, което днес се мисли за него. Той не е само едно материално същество, което изчезва със смъртта. Това, което умира, не е човекът. Ако човек изчезваше със смъртта, тогава няма защо толкова да се философства за него. В такъв случай той е една вещ, един предмет, един автомат, който утре ще се разсипе в прах. Това, че човекът ще умре и ще изчезне, е първата лъжа, която е внесена в света. Има нещо у човека, което не умира - и в този, и в онзи свят. Това, което не умира; това, което не се разлага; това, което не изчезва - то е човекът“ (10, с.55).

„Духът на човека е вечен. Той непрекъснато слиза, проявява се и отново възлиза... Материята постоянно застава духа да създава нови форми, по-усъвършенствани. Духът създава формите, а материята индивидуализира духа“ (10, с.69-70).

Всеки човек, колкото и незначителен да се чувства в определени моменти от живота си, е ценен и неповторим. Той е дошъл с определена задача на Земята и ако откаже да я изпълни, се връща назад в развитието си като душа. *Никой не идва на Земята със задача да се самоубие!* (макар и в моменти на отчаяние да се чувства обречен на това).

„Когато Христос слезе на Земята, Той слезе да помогне именно на човешките души. Защото всяка душа, която е слезла на Земята, има една съществена задача, която сама трябва да разреши“ (10, с.12).

Една от задачите на изпитващите понякога неудържими пориви към самоубийство е в това - да ги победят, като устоят и запазят живота си, насищайки го със смисъл, добротворство и красота. Поривите към самоубийство трябва да бъдат обуздани, а енергията им - овладяна, пренасочена и оползотворена за по-висши цели.

ПРИЧИНИ ЗА САМОУБИЙСТВОТА

Какви са причините, които водят хората до самоубийства? При отговора на този въпрос Учителят дава богата феноменологична картина на мотивите за самоубийство, като същевременно показва как трябва да помагаме на обзетите от себеубийствени мисли и желания.

На преден план изпъкват *психологическите (личностни) причини* - разочарования,

отчаяние, непримиримост с неуспеха (с неосъществяването на редица желания), засегнатото самолюбие и чрезмерната гордост и честолюбие:

„Ако срещнеш някого, който се е отчаял и иска да се самоубие, не му давай съвети, че това не е добре, че не трябва да се отчайва, но вземи го у дома си, нахрани го, напои го според твоя обичай и след един-два часа, като му се смели храната, кажи му: „Хайде сега да се поразговорим!“ Накарай човека да се поразположи и да се изкаже защо животът му е толкова мрачен. Дай му указания и му посочи пътя, по който да върви. Затова Господ ти го е изпратил през този ден!“ (43, с.15).

„Знаете ли, че много хора умират така - затворени в себе си? Хора отчаяни се самоубиват. И кой се самоубива? - не се самоубиват митари, а все фарисеи. Поети, художници и държавници казват: нас светът не може да ни оцени, не може да оцени съчиненията ни - произведенията, картините - и се самоубиват“ (42, с.188).

„Който не разбира своето предназначение, често се натъква на противоречие. Като не разбира своето предназначение, *той иска да стане божество, да постигне всичко, каквото желае*. Обаче трябва да знаете, че великите неща мъчно се постигат... Един виден руски цигулар слушал друг цигулар да свири. Понеже последният бил по-голям майстор от него, той се обезсърчил и като се върнал у дома си, се самоубил. Той се отчаял, че никога няма да постигне изкуството на своя колега цигулар. *Самоубийството е резултат на чрезмерно честолюбие в човека*“ (17, с.309).

Никой не е застрахован срещу появата на мисли или желания за самоубийство. В определени критични моменти на личното си съществуване *всеки може да бъде посетен от подобни мисли* или обхванат от такива желания, поради което е важно да знаем как да им се противопоставим и кога сме най-уязвими и отворени за тях:

„Не си струва да живея. Ще се самоубия!“ - такава мисъл се явява във всеки човек. Казваш: ако не забогатее, ще се самоубия. Ако не ме назначат на работа, ще се самоубия. Ако не се ожена за моята възлюбена, ще се самоубия. - *Всеки, който не постигне желанието си, готов е да се самоубие*. Всички хора казват: ако не постигнем нещо велико, ще турим край на живота си. - Това се дължи на *чрезмерната човешка гордост*. Който казва, че ще се самоубие, той унищожава Бога в себе си. В него се поражда мисълта: ако Бог не ми помогне да реализирам желанието си, ще прекъсна живота си. Искам да покажа, че трябва да стане и моята воля“ (31, с.116).

„Кога се самоубива човек? - Когато прави големи дългове, които не може да изплати. За да не изгуби достойнството си, той се самоубива“ (20, с.65).

Посягането на собствения живот често е предизвикано от *прекалено развитите лични чувства, от егоизма*. Наистина, самоубиецът не се съобразява с болката, която ще причини на околните - той я игнорира или омаловажава, защото мисли предимно за себе си. Учителят илюстрира *себичния характер* на обмислящите и желаещите самоубийство със следната притча:

„Един царски син се сгодил за една много красива мома, но се заразил и ще умре от тази болест. В отчаянието си той се молил Бог да продължи живота му поне с един час, за да може да се види с възлюбената си. Тогава Господ изпратил един ангел при такива отчаяни хора, които искали да се самоубият и да умрат, за да ги пита - могат ли да пожертват един час от своя живот, за да се продължи с толкова животът на царския син?

Ангелът си припомнил, че една стара бабичка често се молила на Бог да ѝ вземе час по-скоро душата, защото ѝ дотегнало да живее в такива несгоди. Отишъл при нея ангелът и ѝ предложил да даде един час от своя живот на един млад момък. Тя му отговорила: „Да, аз едно време исках да умра, но сега вече промених намерението си“. Ангелът си припомнил тогава друг случай: един богаташ, след като изпитал всичко в живота, намерил, че няма смисъл повече да се живее, и молил Бога да го вземе. Отишъл ангелът при него и му казал същото, каквото и на бабата. И богаташът отказал да даде един час от своя живот. След този си неуспех ангелът отишъл при младия момък и му казал: от толкова хиляди хора на Земята *не можеш да намериш нито един, който да пожертва един час от живота си за тебе*, за да видиш своята възлюбена. - Днес в съвременното общество често се говори за ада, за рая. Злото е, че ние сме свалили ада и рая тук, на земята и ги опитваме така, както на нас ни е угодно“ (43, с.269-270).

„Днес хората се безпокоят за най-малките неща и са готови за нищо и никакво да се самоубиват. *Цели девет месеца вашите майки са ви носили в утробите си, а вие сте готови за един час да свършите с живота си*“ (44^a, с.266).

„Невидимият свят съди самоубийците като страхливци. Те се самоубиват, а после започват да охкат. Паднеш на земята, удариш се и започваш да охкаш. Това е страхливост. Къде остана вашето геройство? *Който иска да се самоубие, по-добре да отиде на фронта други да го убият. Нека отиде на война, да освободи народа си! Нека отиде да работи за другите хора, да ги освободи от робство!* Сегашните хора се молят на Господа Той да работи за тях, а те само да ядат и пият“ (29, с.144).

Оригинално е мнението на П. Дънов, че „*всички самоубийства в света произтичат от закона за собствеността...* Някой изгубил къщата си, умряло му детето - отчайва се и се самоубива. Защо постъпва така? - защото вярва в частната собственост. Господ е взел сина или дъщеря ти, защото вижда, че не ще може да живеят в тази къща. Когато заболее синът ти или дъщеря ти, не се страхувай за него - знай, че болестта е велико благословение за човека при сегашните условия на живота“ (43, с.144 и 153).

„Единствената собственост, която човек има, това е неговото тяло. И всички дългове, които човек прави в живота си, са направени по причина на собствеността. Всички убийства и самоубийства произтичат от закона на собствеността. Жената иска да владее мъжа си и ако не успее в това - отчайва се и се самоубива... Днешният ред на частната собственост е *идолопоклонство*, но той ще бъде пометен“ (14, с.174-175).

„Някой се самоубие или се удави и пише, че причината е голямото отчаяние, в което е изпаднал. Същевременно *като виновен за отчаянието си той посочва друг някой. Защо се самоубива човек?* - *За да придобие нещо, което няма. Това е атавизъм.* Чрез убийство нещата не се постигат. Чрез удавяне нищо не се постига“ (46, с.86).

„Всеки човек има сили на разположение, с които може да изправи своя живот, без да очаква на другите хора. Това не значи, че хората трябва да се презират едни-други. Не, те трябва да се обичат, да си помагат, но да не очакват един на друг. Докато уповават един на друг, те всякога ще се разочароват, ще страдат, ще се обезверяват... Следователно *страданията на съвременните хора се дължат на факта, че те живеят в греха, в безверието.* Когато повярват в Бога и Го поставят за основа на своя живот, те ще имат помощта на всички добри, разумни хора. Законът е такъв. Щом в душата на човека проникне любовта, всички хора ще изявят любовта си към Бога. Затова от човека се

изисква жертва, готовност за служене. *Тъй щото, когато някой казва, че еди-кой си е виновен за неговите нещастия, той не говори истината. Човек сам кове съдбата си.* Това всички трябва да знаете! Христос казва: „О, Израилю, обърни се към Мене!“ Значи всеки трябва да съзнае, че *сам той е виновен за своите неуспехи и страдания, и сам той трябва да се обърне към Бога.* Щом е така, той никого не трябва да обвинява, в никого да не се съмнява, на никого да не завижда и да знае, че *в него са вложени велики блага, велики способности.* За разработването на тия дарби и способности се изисква работа. Всяка сутрин ставайте рано и *посрещайте първите слънчеви лъчи.* Тези лъчи ще ви обновят, ще ви дадат разположение *да гледате на човека като на свой брат*“ (44^a, с.45-46).

Учителят развенчава *мита за т. нар. „самоубийство от любов“.* Той изтъква, че истинската любов носи живот, а не смърт. Самоубийството по любовни причини е една фалшива мода, самозаблуда на себичното съзнание, доколкото в тези случаи се проявява предимно наранената гордост, честолюбие или стремежът към собственост, а не грижата за другия и съобразяването с неговите интереси:

„Някоя мома се влюбва в някой знатен момък. Той е високо място на някой храм. Дяволът я качва на това високо място и ѝ казва: „Хвърли се от това място, да му покажеш, че го обичаш!“ (тук Учителят прави връзка с пасажа от Евангелието, където дяволът изкушава Исус Христос в пустинята - бел моя, Р.И.). С това ще покаже ли тя, че го обича? Че колко хора не са се хвърляли от храма? Във вода са се давили, сублимат са гълтали, от третия етаж са се хвърляли, от скала са се хвърляли, за да покажат, че се обичат, но любов ли е това? - *Това е една извратена идея в ума на хората.* Ти няма да се хвърлиш! Ще седнеш на това място и ще кажеш: аз разрешавам въпроса между Бога и мене, няма какво да Го изкушавам, няма какво да се съмнявам в Него, аз Го познавам, няма какво да казвам: „Господи, ако ме обичаш, прати отгоре ангелите да ме хванат!“ (25, с.151-152).

„*Днешните хора не разбират любовта*, вследствие на което дохождат до големи крайности. Млад момък обича една мома и си казва: голямо геройство е, след като обичаш тази мома, да убиеш и себе си и нея - да покажеш, че я обичаш. - Де е геройството тука? Според мен, ако обичаш една мома, дай ѝ условия да се развива, а ти стани неин слуга. А тъй, да убиеш човека, да го унищожиш - никаква любов не е това“ (44^a, с.214).

„Аз считам добър мъж онзи, който не се жени за жената, която обича, а само ѝ помага в живота. И ако тя иска да се ожени, да ѝ даде пари да се ожени тя за друг, а той да се радва, че се е оженила и че е щастлива, а не да я ревнува. Същото е и по отношение на жената. А сега някой, като не го обича някоя мома, която той иска - иска да се убие. Защо ще се убиваш за една жена, която не те обича? Въпросът за женитбата седи малко по-другояче, отколкото съвременните хора го разбират...“ (16, с.97).

„Помнете: *Любовта е извор.* Дето мине, тя напоява, оросява, освежава. *Който е пил от извора на Любовта, и болен да е - оздравява, отчаян и обезсърчен да е - насърчава се.* Един княжески син се влюбил в една красива мома, която не отговаряла на чувствата му. Той се отчаял толкова много, че решил да се самоубие. Момата го срещнала, спряла го и му казала две думи. Лицето му светнало от радост, той веднага се усмихнал и се отказал от намерението да се самоубие. Интересно е, какви са двете думи! Това не е важно; важно е, че след тези думи младият княз казал: има смисъл животът! Заслужава човек да се жертвува за любовта. Когато момъкът обича една мома, тя трябва да знае, че Бог я обича

чрез него. И когато момата обича момъка, пак Бог го обича чрез нея. Радвайте се на Любовта, която се проявява чрез хората. Любовта идва от Бога, но чрез хората“(17, с. 320).

„Какво представлява хубавата, красивата мома? Какво представлява хубавият, красив момък? - Красивата мома е подобна на чешма, от която тече чиста, кристална вода, а красивият момък е подобен на чист планински извор. И кой как мине покрай тази хубава чешма и покрай този чист извор, нека пие. Водата от тази чешма действа върху жадния пътник така, както чистият поглед на красивата мома действа върху отчаяния човек. Един от тия хора ми разправяше веднъж следното: „Аз бях отчаян човек, изгубил смисъла на живота; един ден отивах в гората да се самоубия, но по пътя ме срещна една красива, хубава мома, която ме погледна само, без да ми каже нещо. От този момент в мен настана цял преврат. Аз хвърлих револвера, отказах се от мисълта за самоубийство и си казах: има за какво да се живее в света! - Втори път, обаче, не срещнах тази красива мома в живота си“. Действително, *от очите на красивата мома излезе нещо, което преобрази живота на този човек. Тя беше живата вода - водата на вечния живот!* Казвам: животът на всички духовни хора трябва да бъде като този на тия млади, красиви моми и момци, които могат да обръщат хората към Бога“(24, с.43-44).

„Красотата събужда възвишени и благородни чувства в човека. Красивата мома и красивият момък представляват светли души, които, като минават покрай човека, събуждат в него нещо възвишено и благородно. *Тези души са в състояние да сменят енергиите на човека от низши във висши, от отрицателни в положителни.* Светът се нуждае от красиви моми и момци, а не от стари баби и дядовци...Под „красиви моми и момци“ разбирам *онзи велик Божествен елемент, който е неопетнен и носи безсмъртието в себе си*“(44^a, с.98).

Разгледани са и т. нар. *икономически причини за самоубийството*:

„Да допуснем, че някой търговец изгубва 100 хиляди лева и остава без пет пари в джоба си, няма с какво да си купи хляб. Той се чуди какво да прави. Отива у дома си, гледа - жена, деца - гладни, не може да понесе това положение. Най-послед му дохожда мисълта да се самоубие. Казвам: *това е състояние на затъняване.* В света съществуват много ресурси, чрез които човек, и в най-тежкото си положение, може да бъде спасен. Вие още не сте дошли до тези ресурси. Ако знаете законите на Природата, вие ще се домогнете до тези ресурси и ще бъдете спасени. Ще ви приведа един пример за потвърждение на тази мисъл. Той се отнася до един казанлъчанин, който преди войната бил директор на една прогимназия. До това време той бил голям безверник и често проповядвал на учениците си, че Бог не съществува, че човек сам урежда живота си, сам кове съдбата си. В последната война той взел участие в сраженията с гърците и при едно отстъпление на нашите войски едва успял да се скрие в една пещера, дето прекарал цели три дена гладен, без хапка хляб. Гладът започнал тъй силно да го мъчи, че в това време му дошло на ум да се обърне към Бога. Той казал: „Господи, баща ми и майка ми са говорили, че Ти съществуващ, но аз не вярвам в това. Какво ме ползва в този момент Твоего съществуване, когато аз умирам от глад? Ако можеш да ме извадиш от това трудно положение, ще повярвам, че съществуващ. Обещавам, че като се върна в България, ще събера всички мои ученици, на които съм проповядвал, че няма Бог, и ще ги убедя в

противното!“ Като произнесъл тази *молитва*, засмял се и чистосърдечно казал: „Като няма друга работа, човек си бръщолеви!“ Обаче не се минало и половин час, той видял - една костена жаба (костенурка - бел. моя, Р.И.) влачи половин килограм хляб, оставила го пред пещерата и се върнала назад. Той взел хляба, изял го, добил сила и продължил пътя си. Като се върнал у дома си, той събрал всички свои ученици и казал: „Деца, по-рано аз ви проповядвах, че няма Бог, но от един важен факт се убедих напълно в съществуването на Бога“. И разказал всичко на учениците. „*Досега нито Кант, нито други философи можаха да ме убедят, че Бог съществува, обаче костената жаба успя да ме убеди в това*“. Този човек бил силен в проповедта си, защото разправял своя жива опитност. Казвам: великата Истина трябва да се опита, да придобием опитност, върху която да градим нашето бъдещо верую. Съвременните хора трябва да имат такова верую, в което абсолютно да не се съмняват. Казвам: ако сегашните хора, които вярват в някакъв Висш принцип, съсредоточат мисълта си към Него - да помогне Той за оправянето на света, светът ще се оправи. Даже само християните, ако желаят, ще могат да оправят света! В пет години отгоре светът може да се поправи. За това няма никакви препятствия. Единственото препятствие е личният интерес на хората“ (41, с.103-104).

„Какво страшно има в това, че някой изгубил 100 хиляди лева? Както ги е изгубил, така ще ги намери. Ще кажат, че се отчаял и щял да се самоубие. *Ако за 100 хиляди лева човек е готов да се самоубие, той не разбира живота!* Животът с нищо не се откупва. Който си позволи да се противи на живота, той ще бъде изхвърлен навън, в бездната, да прецени какво представлява самият живот“ (20, с.83).

С присъщото си чувство за хумор Учителят разказва и следната история: „Преди години дойде при мене един, който взимаше пари назаем. Каза ми: искам да се самоубия. - Защо? - Имам дългове, не мога да ги изплатя. - Колко имаш да плащаш? - Две хиляди. - Ако се убиеш, ти ще продадеш душата си на дявола! - Продавам я, измъчих се вече! - Тогава продай я на мене. За 2000 лева продаваш ли душата си? - Продавам я. Как няма да я продавам! Дай парите! - Дадох му 2000 лева и купих една душа. Не се уби човекът! Казвате: глупава работа! - Не е глупава - това е пример от живота. Направй най-малкото добро! Не се стеснявай да вдигнеш един косъм от земята. Не се срамувай да вдигнеш една сламка. Сторй път и на мравката, услужвай и на сухите листа, и на падналите плодове“ (23, с.151).

„Вие казвате: Родил съм се, но един ден ще умра, ще свърша живота си. Казвам: лесно е да се умре, да се свърши всичко, *но тъкмо когато мислите, че сте свършили, вие ще се намерите в противоречие*. Вие ще се намерите в положението на оногова, който имал да плаща една полица от 100 хиляди лева, но като нямал възможност да я плаща, решил да се самоубие. Качил се на една скала и от там се хвърлил. Обаче той не успял да се самоубие, но счупил само двата си крака. Като се видял в това положение, той още повече се отчаял и казал: ако краката ми бяха останали здрави, аз щях да си платя полицата, а сега и краката ми счупени, и полицата неизплатена. По същия начин мислят мнозина. Те се надяват като умрат, да изплатят полиците си. Не, като умрат, те нито полиците си изплащат, нито живот имат. Ето защо при сегашното положение по-изгодно за човека е да бъде със здрави крака и полека да изплаща полиците си“ (26, с.107).

„В оня свят съществата се отличават коренно от нас. За тях е нещо непонятно какво е това да направиш престъпление. За тях е непонятно как може един човек да се съблазни

от пари, да вземе някой метал и да го тури в джоба си, и да мисли, че е щастлив. Те не могат да си представят да вземат 100 английски лири и да мислят, че това е осигуряване на живота. За тях това е голяма заблуда. Златото за тях не е това, което е за нас. Те разполагат с истинско знание, което води към вечния живот, към законите на природата, към мисленето, към чувстването, към прилагането - това е техният живот. Златото те са го разложили и са го турили на работа. А ние го туряме в касите да седи. Дойде някой и задигне парите. А след това цял живот разправяме, че са ни обрили, че са ни взели няколко милиона, че сме станали нещастни, сиромаси. Много хора се самоубиват, след като ги оберат. Защо? - Защото им взели парите. В оня свят ти пари на човека никога не можеш да откраднеш, златото не можеш да му вземеш. Първо, като тръгнеш за оня свят, парите си не можеш да вземеш, златото си не можеш да вземеш също“ (26, с.303).

Учителят споменава и за *самоубийството - шантаж (изнудване)*, което е широко разпространено като метод на въздействие върху поведението на околните: „Избягвайте лъжата, била тя бяла или черна. Японците имат обичай срещу Нова година да посетят всички хора, към които имат задължения, и да изплатят дълговете си. Новата година трябва да ги завари без дългове. Един младеж, богаташки син, имал големи дългове, които трябвало да изплати. Той отишъл при един от своите кредитори - известен банкер - да уреди дълга си, и му казал: Дълга ви голяма сума, но понеже не мога да я изплатя по обичая, ще направя харакири, ще се самоубия пред вас. Не мога да остана с това безчестие - да дължа такава сума. Банкерът се разтревожил и казал на младежа: не прави харакири, готов съм да простя целия ти дълг! Не се самоубивай! - Като чул тези думи, младежът благодарил и тръгнал да си отива. - Стой, почакай да изпием заедно по едно кафе! - добавил банкерът. - Не мога, бързам - трябва да отида още на няколко места да направя харакири. - Японецът обиколил всички банкери да прави харакири“ (32, с.124).

Споменати са и така наречените *философски причини за самоубийствата*:

„Разправяше ми един приятел: срещнал един млад човек - обезсърчен, не иска да живее. Чел някои философи и разбрал, че животът му няма смисъл, ще си тегли куршума. Той не му казва нищо, не го разубеждава, но туря в джоба му една кесия с няколко златни монети. Младият човек усеща нещо тежко в джоба си. Бръква, изважда кесията. Изведнъж състоянието му се изменя, става разположен, не мисли вече да се самоубива. Пита се: отгде дойде това? Започва да чете монетите и си казва: имало и добри хора! Ще ида сега да се нахраня добре, да си сръбна малко винце! - Ето магията! Дай на човека няколко златни монети и ще спасиш живота му!“ (26, с.151).

„Отнасяйте се критично към онова, което четете, защото всеки поет, писател, философ, учен внася в произведенията си както положителното, така и отрицателното, което носи в себе си. Например песимистичната теория на Шопенхауер представя нещо старинно. Да се поддържа философията, че животът няма смисъл, това подразбира старото в живота. Старото, като сухо дърво, трябва да се изкорени и вместо него да се посади нещо ново“ (36, с.10).

„Когато човек изгуби своето равновесие, той бива мрачен и може да се самоубие. Сегашните хора са обезсолени, а Христос казва: „Солта да не обезсолее“. Човешкият живот обезсолява, когато изгуби своя смисъл“ (27, с.44).

Стременията към самоубийство се оприличават *на загуба на светлината по пътя на живота*: „Онези, които се отчайват от този свят, които искат да се самоубият, не обичат светлината. Никой не иска да се самоубие на високо място, на планина, а на някое тъмно място, в някоя изба. Онези егоистични сили, които искат да ви попречат на развитието, произвеждат във вашия ум затъмнения, за да може да се извърши престъпление и да кажат, че умът е извършил престъплението. Богинята, която е слязла от небето (т.е. умът - бел. моя, Р. И.), не прави престъпления. Също и сърцето, нашата вяра - тази богиня, която е слязла отгоре, не върши престъпления. Следователно, казвам на всички ви: вярвайте в сърцето си, вярвайте в ума си - тогава ще дойдете във второто положение - ще повярвате в душата и духа си, след това в Бога и в Неговия Син. Само така вие ще придобиете истинска философия за разбиране на Великия закон на Природата“ (43, с.331).

„Каквито тъмни тела да минават през съзнанието ви, колкото време да продължават - дръжте връзката си с Бога, работете усилено върху себе си и ще излезете от тази *тъмна зона*. Някои хора, като се натъкват на такива мрачни състояния, отчайват се и посягат на живота си. Други пък посягат върху живота на ближните си. Трети се предават на лош живот. Не, човек трябва да разбира законите на природата, да знае, че той се движи и живее по нейните закони, вследствие на което *ще мине през състояния на ден и нощ, на студ и топлина, на добро и зло. Обаче тия състояния се сменят* - човек не може постоянно да бъде в нощ или в ден“ (34, с.225).

„В света работят *два разумни принципа*... Първият принцип сам по себе си е тъмен и носи тъмнина, а вторият принцип всякога носи светлина на ума. Първият принцип е създал много илюзии в човешкия ум. Вторият принцип не търпи лъжа. Щом дойде първият принцип, усещате голяма скръб, безсмисленост в живота. Дойде ли вторият принцип - веднага се разполагате, повдигате се. В първия принцип търсите изход и ако не го намерите, идва ви мисълта на скорпиона - да се самоубиете, за да се освободите от неблагоприятните условия на живота, които сами сте си създали. И тъй, първият принцип е крайно алчен, ненаситен - в него желанията нямат граница... *За да избегнете лошите последствия от първия принцип, който носи нещастие, всеки ден дружете с Христос*“ (43, с.57 и 69).

Във връзка със *световната тенденция за нарастване на самоубийствата, особено сред младите хора*, съвсем актуално звучат изказаните още през 1924 г. мисли:

„Тъй както върви съвременният свят, у всички млади хора в Америка, в Англия, във Франция и навсякъде другаде се заражда едно усилено стремление към самоубийство... Защо сега говорим за тези случаи? Полезно е да се говори, защото и във вашия живот по някой път ще се роди мисълта да отидете на някоя скала и да се хвърлите оттам“ (41, с.80).

„На младото поколение трябва *друга религия - религия на истината*; религия, която прави тия млади смели и решителни. А сегашните моми и момци - те се самоубиват и казват: няма смисъл в живота! - Защо? - Защото в тяхната кръв се е промъкнала *лъжата*, тя ги е направила крехки и те не намират никакъв смисъл и казват: не искам да живея!“ (44, с.113).

„Ние сме хора, които често сами себе си самоубиваме. Аз гледам как млади хора се самоубиват. Виждам по лицето му как се самоубива. Сега казвате: да спасим младото

поколение! За да се подобри и спаси младото поколение, *най-първо трябва да му се покаже пътя на Любовта, посоката, в която трябва да върви* - дали наляво или надясно“ (18, с.298).

„По-голямата част от времето на съвременните хора е заето с *неправилни мисли и чувства*. Това е патологическо състояние. Някой се оплаква, че е неразположен. Защо е неразположен? Богат е, силен е, защо е неразположен? Някой има 10 милиона лева на разположение, друг има 20 милиона, но и първият, и вторият са недоволни от живота. Много дъщери и синове на богати американски милионери са недоволни от живота, самоубиват се, като казват, че животът няма смисъл. Мнозина казват, че ако биха имали пари, съвсем друг щял да бъде техният живот. Парите са средство, което трябва добре и на място да се употреби. Храната е средство, което трябва добре да се употреби. Ако всички тия неща се употребят добре и на място, те ще допринесат нещо за съграждането на човешкия характер. Хората от 20 век на първо място трябва да се научат да съграждат своето тяло. В този смисъл *истинска религия е онази, която дава методи за съграждане на човешкото тяло, за изправяне на всички недъзи в него, както и за освобождаване на човека от съмнението, злобата, от неверието, от разногласието в живота му*. Това са патологически състояния, от които човек трябва да се освободи“ (44^a, с.159).

МИСЛИТЕ ЗА САМОУБИЙСТВО СА НЕСВОЙСТВЕНИ ЗА ЧОВЕКА, ЧУЖДИ НА ПРИРОДАТА МУ - ТЕ СА ВНУШЕНИЯ НА НИЗШИ ДУХОВЕ

Много интересно и с голям психотерапевтичен заряд е мнението на Учителя, че отрицателните мисли и чувства, които са причина за самоубийствата, са всъщност несвойствени и неестествени за човека - те са външни желания и чужди мисли, идващи от низшия свят, които проникват в незащитеното човешко съзнание; *те са проява на чужда воля*, съответстваща на определена инертна материя в организма. *Този низш свят се персонифицира като дявола* (който си служи с лъжи, ласкателства, изкушения, празни обещания, илюзии и др. под.). Хората са отворени системи, много податливи на влиянието на чужди мисли и чувства, на различни внушения. В своята школа Учителят П.Дънов дава най-разнообразни методи на работа, с помощта на които човекът може да стане действително самоуправляваща се система, защитена от външни, спиращи прогреса ѝ тъмни и егоистични влияния:

„Някои казват: дяволът е много силен. Да, но той е много страхлив. Той е силен само в мрежата си. Скъсаш ли му мрежата - няма го, слаб е вече. Тази мрежа е заблудението, в което вие седите. Дяволът ви казва: ти си много слабо същество, ти си роден така, такива са условията на живота, няма смисъл да живееш, от тебе има по-учени, по-силни, ти си беден човек, тегли си един куршум или вземи отрова и т.н. - Не, *ти ще му кажеш: аз не съм най-слабият! Аз не съм по-слаб от онази мравка, която къса нишките на паяка. Аз не съм по-слаб от онази мравка, която се връща 99 пъти за товара си, докато най-после го изнесе. Аз съм толкова сръчен поне, колкото и тя!* - Ето ви един морал от нисшето царство (животинското - бел. моя, Р.И.). Само при такива условия вие можете да си пробие път в Божествения живот“ (41, с.85).

„Днес цялото човечество се намира под влиянието на чужда воля, която го заробва и вследствие на това всичките му благородни копнежи се спъват и не се реализират, та

затова човек дохожда до обезсърчение и обезсмисляне на живота си и често иска да се самоубие. Но и тази мисъл не е негова. Всякога, когато ви дойдат големи изпитания в живота, мрачни мисли и желания - *знайте, че те не са ваши*; те принадлежат на този съвършено чужд на вашето развитие свят, който има съвършено други стремежи, цели и намерения. Ако влезете в отношение с този свят, ще платите скъпо и прескъпо, и няма да научите нищо друго, освен само страдания“ (15, с.52).

„При всяка голяма тъмнина, при всяка голяма скръб вие искате да умрете: да се хвърлите от някоя голяма канара или да се удавите, да се обесите, или да се мушнете с някой нож, или да си отсечете главата и т.н. *Всички тия неща идват отвън - те не са ваши желания. Това са все ваши другари от миналото, които ви дават тия съвети.* Някой от тях ви казва: ако искаш да свършиш с живота си, вземи един револвер или една чаша с отрова. - Не, не се свършва тъй лесно!“ (39, с.33).

„Вие мислите, че имате някакво чувство, а всъщност може да сте под влиянието на чувства, които не са ваши; такива чужди чувства могат да дават насока на живота ви. Например, на някого не му се живее. Причината за това негово състояние е *някаква инертна материя в организма му*: тя се намира или в черния дроб, или в стомаха му, или пък в кръвоносната му и дихателна система, или в мозъка му. За да може да се отстрани това противоестествено състояние, което го кара да не му се живее, трябва да се открие къде се намира тази инертна материя в организма му и да се премахне. Всичките отрицателни състояния в живота на човека се дължат на присъствието на инертната материя в един или друг орган на тялото му. И щом някой орган започне да не функционира вече правилно, непременно се явява и някакво аномално психическо състояние“ (15, с.79).

„Каже ли някой, че животът му се е обезсмислил и желае да се самоубие, черният дроб е виновен за това. *Понеже черният дроб е свързан със същества от низшия астрален свят, те започват да влияят на човека и му нахепват друга философия.* Те му казват: „Не мисли много! Тегли си един куршум и ще се освободиш от страданията“. Тия същества са пролетариите в живота, които търсят лек начин за преживяване. Като не могат да се справят с беднотията, те се обезсърчават и започват да внушават на хората как да се освободят от живота. Тия същества са силни, но неорганизирани. Като не разбират живота, те са готови да убият всеки, който се изпречи на пътя им. Те гледат на богатите като на изедници и се настройват срещу тях. Казвам: *пазете се от низшите чувства в себе си, които разстройват черния дроб и тровят организма.* Тия чувства са неорганизирани, затова причиняват вреда на човека. Няма по-опасни хора от неорганизираните. Дето минат, те всичко рушат. Добрите и благородните хора са организирани. Те съграждат и творят. Ето защо, щом попаднете в едно мъчително състояние на духа, ще знаете, че сте в областта на неорганизираната материя. Попаднеш ли в тая област, ти не можеш да разсъждаваш правилно. . . Ако искате да оправите работите си, не мислете, че куршумът ще ви помогне. С куршум нищо не се постига. Спасението ви е в черния дроб. Организирайте черния си дроб и работите ви ще се оправят. *Изправете черния си дроб, за да оправите мисълта си.* Вие мислите криво, гневите се, защото черният ви дроб е разстроен. Като се разгневиш, *обърни се към Господа с молба да ти даде повече знание и светлина, да оправиш черния си дроб.*... Под черен дроб разбирам дейността на низшия свят в човека. Низшите чувства влияят на черния дроб, както термитите, които изядат

всичко...Вратата е сила, чрез която всичко се постига. Тя е потребна за организиране на черния дроб“ (46, с.20-33).

„Ако не балансира силите в себе си, човек не ще може да издържа на противоречията, които съществуват в живота. Някой преживява голяма буря, голямо отчаяние, и дохожда до положение на самоубийство. *Той трябва да знае причините на това отчаяние, на тази стихия.* Ако познава себе си, той ще разбере, че *произходът на тази стихия е вън от него.* Понякога човек изпитва в себе си чувства на омраза, на завист, на съмнение, а понякога изпитва и положителни чувства - любов, вяра и т.н. И в единия, и в другия случай той трябва да знае причините, как са се родили тия чувства в него. *Те не са се родили сега.* Съмнението води началото си още от културата на термитите, които са съществували милиони години преди човека“ (44^a, с.138).

„*Ще кажете, че самоубият се ще умре по собствено желание. Ако е вярно това, нека самоубият се съживи по свое желание. Ако самоубият не може сам да се съживи, това показва, че някой друг го е убил*“ (12, с.66).

ТРАНСФОРМИРАЙТЕ ОТРИЦАТЕЛНИТЕ СИ ПСИХИЧЕСКИ СЪСТОЯНИЯ!

Учейки учениците си да разпознават отрицателните мисли и чувства и да се отнасят към тях като към принадлежащи на по-низшия външен и чужд, враждебен за човека свят, Учителят улеснява освобождаването на съзнанието на човека от тях. *Отрицателните мисли се дължат най-често на внушенията на тъмни същества.* Ученикът трябва да умее да трансформира отрицателните си мисли в положителни, градивни, т.е. да се справя и с мислите си за самоубийство:

„Искате ли да се лекувате и избавите от своите ежедневни измами, *не се съединявайте с духове проклетни и изгонени от Небето.* Христос не дойде да помага на духовете, а дойде да помага на душите. От тринайсет години насам аз наблюдавам как тия духове разстройват човешките души и виждам колко майстори са те. Затова *застанете на страната Христова,* защото подозирам за вас голяма опасност да ви дебне“ (48, с.79).

„Разправяше ми една сестра една своя опитност. Седи тя и размишлява, но ѝ дохожда на ума мисълта да се самоубие, да се хвърли в някое езеро или от някой висок връх - не иска да живее. Десет години вече как се подвизава в духовния път, но намира, че нищо не може да направи, че нищо няма да стане от нея. Казвам: това е състояние на някое чуждо същество от невидимия свят, което ти внушава тези мисли. По този начин то иска да те спре в развитието ти. - Какво да правя тогава? - *Ще заповядаш на това същество да коленичи, да се моли на Бога, да изправи отношенията си към Него,* към добрите хора и към своите братя. Сестрата приложи този съвет и след малко дохожда при мен и ми казва: приложих вашия съвет и ми олекна - освободих се от това чуждо влияние. Казвам: *изпаднете ли в подобно състояние, вие трябва да знаете, че сте под влиянието на някое чуждо същество, което не е изпълнило волята Божия,* и като не може да си помогне, търси начин как да въздейства на други души, да ги спъва в техния път. *Искате ли да се освободите от такива същества, вие трябва да им наложите своята воля, да ги учите като учители.* Едно от двете трябва да направите: или вие да им станете учител, или те да ви станат учители. *На всяко ваше желание, което ви спъва, ще кажете: ще коленичиш*

и ще се молиш. - Защо? - Защото зад всяко ваше желание седи по едно ненапреднало същество, което вие трябва да просвещавате. Не е въпросът да бъдете груби, но трябва да бъдете справедливи. Справедливостта е език на природата“ (33, с.128-130).

Както денят се редува с нощта, приливът - с отлив и обратно - така е и с мислите, и с промяната в настроенията на човека. Затова когато ни занимава мисълта за самоубийство, е най-разумно да изчакаме, да се въздържим от себеубийствено действие - т.е. да „отложим“ евентуалното решение за самоубийство, да го отсрочим за неопределено време. Тогава ще се убедим в закона за периодичността и цикличността, валиден не само за природните явления, но и за психичните състояния на човека:

„Дойде ви една мисъл да свършите с живота си - тя не е ваша, а е дошла отвън. В такива моменти човек не трябва да действа, а да се спре вътре в себе си и да си каже: „Ще се оправи“, и въобще *да внесе една светла, обнадеждаваща мисъл.* Вложи тази мисъл и не бързай, не очаквай, че този или онзи ще ти помогне, защото ще се натъкнеш на големи мъчности и противоречия. *Разрешението няма да дойде оттам, откъдето го чакаш.* Природата сама по себе си е жива, разумна, отзивчива и тя ще намери път да ни помогне. И ако ние държим съзнанието си будно, ще сме винаги в контакт с нея и ще разрешаваме всички мъчности“ (14, с.63).

„Някога, по причина на малък повод се обезсърчиш, отчаеш се и казваш: не ми се живее, искам да се хвърля от една канара или да се хвърля в морето. Не се минава много време, в ума ти се явява една светла мисъл - посетил те е някой ангел и ти казваш: животът има смисъл, живее ми се! - Това са *двамата свята*, в които човек живее. Ново разбиране е нужно на човека, *за да може лесно да минава от човешкия в Божествения свят*“ (13, с.223).

„И тъй, всеки трябва да работи върху себе си съзнателно, да отделя своите състояния едно от друго и да ги изучава. Дойде ли ви някакво скръбно състояние и не искате да живеете, *отделете това състояние от съзнанието си* и го разгледайте обективно: защо е дошло при вас, колко време ще трае и т.н. *Като го отделите от себе си, ще видите, че това не сте вие. Това състояние ви е чуждо.* Хората много лесно се поддават на чужди мисли, възприемат чужди състояния и като не познават законите - страдат, измъчват се. Чрез внушение, чрез хипнотизиране някои хора възприемат от хипнотизатора много мисли, които после реализират като свои. След като изпълнят внушената от хипнотизатора мисъл, едва тогава разбират, че са били под чуждо влияние. Чрез хипнотизма могат да се обяснят много убийства и самоубийства, които се вършат в света“ (38, с.104-105).

Принципът на положителното мислене, оптимизма и вярата е многократно препоръчван от Учителя като метод за трансформиране на отрицателните психични състояния:

„Една млада, интелигентна мома ми разправяше една своя опитност. Не знаей, казва, коя е причината на сегашното ми състояние, но никога досега не съм прекарвала подобни моменти. Нещо ми е тежко, мъчно, животът ми е безсмислен, голяма празнота изпитвам. Иде ми да се хвърля от някоя канара - не ми се живее, нищо не ми се прави - пълна апатия ме е налегнала. Питам я: не можеш ли да си дадеш отчет на какво се дължи това състояние? - Нищо не знаей. Никога не съм преживявала такова нещичко. Тогава аз ѝ обясних дълбоките причини на нейното състояние и тя ме разбра, успокои се и скръбта ѝ съвършено изчезна. Тя е била някъде и се е натоварила с чужди мисли и чувства, възприела е чуждо състояние.

Тя трябва да развърже ремъците и да се освободи. Коня го товарят и разтоварят, а човек сам може да се разтовари. Например, някой се натовари сам и казва: „Няма да го бъде!“ Питам: кое е по-лесно - да кажете „ще го бъде“ или „няма да го бъде“? Кое е по-лесно да кажете - „ще“ или „не ще“? *Всичката философия се състои в тези две думи от по две букви.* Ако кажете „не“, на какво основание предпочитате тази отрицателна частичка пред положителната „ще“? Кой е заставил човек да употребява и да предпочита частичката „не“? И днес тя има такова важно значение в живота му, че постоянно го връща назад. *Защо трябва да мислите за нещо, че няма да го бъде?* Аз мога да ви докажа, че ще го бъде! - Един българин завел жена си, която била зле болна, при един лекар и му казал: „Господин докторе, жена ми е зле болна, няма да я бъде, но прегледай я, виж какво може да се направи“. Лекарят взел бастуна си и почнал да налага мъжа на болната жена. - „Чакай, господин докторе, какво правиш? Ще я бъде жена ми, престани да ме налагаш, моля ти се!“ - „Тъй трябва да говориш. Ще я бъде! - нищо повече. Щом казваш, че няма да я бъде, ти ми подбиваш клиентелата! Кой как влезе при мене, трябва да казва, че ще го бъде, за да се прослави името ми“. Казвам: кой как влезе при вас и каже за нещо, че няма да го бъде, налагайте го на общо основание, докато най-после каже, че ще го бъде. Ето, *давам ви това правило*, което трябва да употребявате при всички случаи на живота си, да се ползвате от него“ (49, с.74).

„Дойде ли в човека една мрачна мисъл, че не му се живее, той трябва да гледа на тази мисъл като на препятствие в неговия живот. Той не трябва да се съгласи с нея, но да я приеме като гостенка, която ще го посети за малко и пак ще си отиде. Той трябва да я приеме учтиво, да я запита за близките ѝ, да покани и тях на гости. Колкото и да е слаб физически, щом не допуска отрицателни мисли в себе си, човек лесно може да ги носи на гърба си. *Човек неизбежно ще мине по пътя на мъчнотиите, на отрицателното в живота, но трябва да носи в себе си мисълта, че може да се справи с тях*“ (36, с.61).

„Всички, които имат да дават, искат да умрат; всички, които са съгрешили, искат да умрат. Болният иска да умре, да се освободи от болестта. Това значи, че той иска болестта да умре, а не той самият. Той казва: болестта в мене да умре, а аз да живея. Понякога това изречение излиза лъжливо, понеже като умре болестта, завлича и човека заедно със себе си. Ето защо *човек в такива случаи трябва да тури и една положителна мисъл в даденото изречение*“ (18, с.300).

Психичното ни очистване и обновяване - психохигиената на нашите мисли, чувства и стремежи са необходими точно както и спазването на хигиенните норми в общоприетия смисъл на думата.

Пътят на личностното израстване и развитие е придружен с мъчителен понякога отказ от атавистични навици, мисли и чувствания, от остарели и ненужни вече разбирания и ценности:

„Мъчнотиите, препятствията в живота на човека не са нищо друго, освен наслоявания, натрупвания в съзнанието му, над които той трябва да излезе. Както растенията са засипани с пръст, *така и в съзнанието на човека има ред наслоявания от миналото, от които той трябва да се освободи*“ (36, с.10).

„Ако става въпрос защо съвременните хора страдат, казвам: страданията в живота се дължат на това, че *хората очакват други да им вършат работата, която те сами могат*

да свършат. Когато правех своите научни изследвания в България, срещнах една млада, 35-годишна жена, която ми разправи своята опитност - как се е справила с една трудна задача: „Ожених се, казва тя, млада и ето, година вече, откак мъжът ми умря. В първо време изпаднах в голяма скръб - не ми се работи, ще полудея, дохожда ми до самоубийство. Обръщам се тук-там за някакъв съвет - никой не може да ми каже нещо, което да ме задоволи. Всички ме съветват да се ожена. Започнах да си мисля: първия мъж обичах, той умря. Ако се ожена за втори - и той ще умре. Тогава? Взех да се плаша. Щом първият умря, и вторият ще умре. Цяла година мислих по този въпрос, но не дойдох до никакво разрешение. Започнах да се моля на Бога, Той да ми даде светлина, да дойда до някакво заключение. Един ден, когато размишлявах, дойде ми една светла мисъл: ако мъжът ми ме обичаше, както трябва, той нямаше да умре! Щом умря, той не ме е обичал. Тогава, нека си върви по работата. След това пак идваха мои познати да ме питат искам ли да се женя. Казвам: този, за когото мислите да ме жените, ще умре ли? - Ще умре, разбира се. - Тогава, да си върви по пътя! От този момент започнах да се развеселявам. *Намерих нещо хубаво в себе си, за което трябва да живея.* Започнах да се радвам, че намерих смисъл в живота и благодарих на Бога, че дойдох до едно правилно разрешение на въпроса“. - И тъй, приложете следното правило: *не дръжте в себе си неща, които умират. Не дръжте в себе си мисли, които умират. Не дръжте в сърцето си чувства, които умират. Не вършете постъпки, които умират.* Питам: ако една малка мъчнотия отнема на човека една-две години, за да я реши, къде е неговото геройство? Ако търсите спасението отвън, вие сте на крив път. *Спасението ще дойде отвътре, а не отвън.* Онзи, Който спасява, Той действа в нашите умове, сърца и воля. *Отвън има само подбудителни причини, обаче спасението идва отвътре.* Светлината, влагата са отвън, а силите, които възрастват семето, са вътре в него. Ако силите не действат отвътре, нещата остават нереализирани“ (49, с.76-77).

ТЪРСЕТЕ ОНЗИ, КОЙТО НЕ УМИРА!

Ето същата история, разказана в друга беседа, но с нова интерпретация: „...Аз не исках да живея - искаше ми се да се обеса или да се хвърля от някоя канара, или да се удавя във водата. Не можех да се успокоя, цели осем години се мъчих да разреша въпроса *защо мъжът ми умря.* Един ден като че ли ме озари една светла мисъл и нещо в мен ми каза: „Ти питаш сега защо мъжът ти умря. Ще дойде ден, обаче, когато ти ще се запиташ: защо и аз трябва да умра? А трябва да знаеш, че и ти ще умреш по същия начин, както и мъжът ти умря. Когато дойде този ден, не само за мъжа си, но и за себе си ще питаш: *защо аз трябва да умра?* Остави сега мъжът ти лично да пита за себе си, а ти ще питаш за себе си, когато му дойде времето“. Аз ѝ казах: ще се оправи работата! И тя си каза: „Наистина, и аз мисля, че е само едно въображение, че съм имала мъж! Ако той беше истински мъж, не трябваше да умира, а щом е умрял - аз повече не го искам. Мъж, който умира - не го искам. Той трябваше да седи при мен в тези години, да ми помага. Какво трябва да плача за умрял мъж? И няма го вече при мен“. Тя продължи: „Оттам насетне станах свършено спокойна, свързах се, ободрих се, и - слава Богу - работите ми почнаха да се оправят“. После нейни познати я запитвали: ти искаш ли пак да се ожениш? Тя отговаряла: *аз искам да се ожена за някой, който не умира!* Ако ми намерите такъв, ще го взема, иначе -

оставете ме, аз ще си бъда с това верую, което имам сега!“ (26, с.19).

За да се убеди обезкураженият човек във възможността за спасение, помагат примерите за силата на вратата от Библията:

„Този, Който ви обича (Бог - бел. моя, Р.И.), може да ви извади от сиромашията, болестите и всичките недъзи, които имате в света. Той е в сила да ви извади от всяка мъчнотия. Тогава откъде ще дойде спасението? Ние вече в Евангелието имаме няколко примера: Апостол Петър имаше железни вериги; като дойде ангелът, каза „стан!“ , и като бутна веригите, те паднаха. Като дойдоха при вратите, отвори се. Казва ангелът: „Иди сега и не се връщай в затвора!“ Дойдеш до едно отчаяние в живота, мислиш, че няма смисъл да живееш - *защо не опиташи вратата си?* Някой дойде при мен, казва: „Учителю, помоли се за мене!“ Аз съм майстор, аз зная да се моля, но въпросът седи в туй, че *той самият трябва да знае да се моли*. Защото един учител, като предаде една лекция на учениците си, ако те не залягат да я изучат, как ще знаят?“ (18, с.138).

Да търсим Онзи, Който не умира, за да имаме живот в себе си!

„Един брат ми пише: Учителю, помагай - ще се самоубия. Мисля си: какво иска този брат? Иска да му помогна, но не пише от какво се нуждае. Той е доста страхлив, не може да понесе това, което му е дадено, а ще се самоубие. Голям герой иска да стане. Малкото страдание не може да понесе, а иска голямото - да се самоубие. Това е лъжа...“ (29, с.144). **„Вие искате да служите на Господа, но не сте готови да пожертвувате всичко за Него. От Него искате всичко, а вие не давате всичко.** Значи, не сте готови да направите една жертва, благоугодие на Господа. Някои са готови само на думи на изпит, иначе приличат на младия брат, който казва: „Учителю, или ми помогни, или ще се самоубия!“ - *значи, не може да издържи изпита си*. Аз виждам, че той е голям страхливец. Казвам му: „По-добре се ожени!“ Щом е дошло до самоубийство, това показва, че в него има нещо, което се отказва. *По-добре убий злото в себе си. Мушни с ножка злото в себе си, отколкото сам-себе си. Имаш едно ненаситно желание - мушни го! Мушни всичко лошо, отрицателно в себе си, а работи за доброто*. Мислите ли, че по друг начин може да се поправи светът?“ (29, с.148-149).

„Понякога, като се намерите в трудно положение, ви иде да свършите с живота си. Питам: кое е онова, което ви тласка да направите това? *Съвременните хора вярват, че като умрат, техните страдания ще се прекратят. Трябва да умре нещо в човека, невежеството трябва да умре, но не човекът*. Буквата-умъртвява - казват великите хора, а Духът оживотворява. Духът е разумното, което мисли. Когато дойдеш до най-големите страдания, в безизходно положение, *спри се и си кажи: има изходен път! В този момент не бързай да вземаш решения*. Ще ти дойде една мисъл, че някой приятел ще направи нещо за тебе. И наистина ще направи, *ти не бързай, ако искаш да се оправят работите ти*. Не бързай, защото ще се натъкнеш на големи мъчнотии. В Цариград в един американски колеж станало следното: един млад християнин намислил да отиде при един от професорите и да поиска от него 3000 лева. Казал си: той е християнин! Отишъл при професора и казал: господин професоре, Духът ме изпрати при вас да ми дадете 3000 лева. Професорът му отговорил: „Аз не мога да ти дам. Ако Господ те беше проводил, аз трябваше да имам тези пари. Ти не си разбрал. На друго място те е пратил, а ти си

дошъл при мене“. И вие не хлопате ли там, където не сте пратени?... *Как се уреджат нещата? - Не оттам, откъдето ние очакваме*“ (22, с.25-26).

САМОУБИЙСТВОТО, РАЗГЛЕДАНО В ЕНЕРГИЕН ПЛАН

Самоубийството може да бъде разгледано и от енергетична гледна точка, като според Учителя нарушаването на баланса на енергиите в организма, *неумението да се справяш с излишъка от енергия*, може да те тласне към фаталното действие. Той отхвърля широко разпространената в миналото и защитавана горещо от някои психиатри и днес теза, че самоубийството или опитите, мислите и желанията за самоубийство са винаги проява или резултат на психично заболяване:

„Животът, който се проявява, не се използва правилно: във всеки организъм остават *излишни сили*. Всяка фаза на живота носи със себе си тия динамически сили, които или съграждат, или разрушават. Заблудението на съвременните хора седи в това, че те мислят как всички сили в света са само съграждащи. Не е така. Фактите в света показват, че *засега силите, които разрушават, са по-силни, по-мощни, отколкото онези, които съграждат*. И вследствие на това във вашия живот има повече скърби, отколкото радости; повече разочарования, отколкото очарования. Даже, колкото и да сте млади, все имате едно разочарование и някой път казвате: не струва да се живее! Искате да вземете едно въже, да направите една примка и да я турите на врата си. Разбира се, онзи, който вземе това въже, ще си намери и дърво, на което да се обеси. Знаете ли какъв е произходът на бесенето? Защо трябва хората да турят въже на шията си? Има няколко вида смърт за човека - или ще се обеси, или ще вземе отрова, или ще се мушне с нож, или ще се хвърли от някоя голяма скала, или ще се удави и т.н. Отгдето произтичат тия стремежи у разните хора? Ще кажете: този човек не е нормален. *Не е нормален ли? Ами как му стига умът на този анормален* да вземе въже и да се обеси или да вземе нож да се промуши, или да се удави, или да се хвърли от някоя скала, или да се хвърли в огъня и да изгори? *Кой начин ще избере - това се определя от енергиите, които преобладават в него*. Ако в него преобладават огнените енергии, те ще го накарат да се хвърли в огъня и да изгори. Това е мое обяснение. Ако енергиите на водата преобладават, тогава те ще го накарат да се хвърли във водата. Ако енергиите на сеплението преобладават, той ще вземе въже да се обеси; той иска да виси, да не падне на земята... Това са ред психологически моменти у хората“ (41, с.78-79):

Между избора на средство за самоубийство и характера (психологическия тип личност) съществува несъмнена връзка. Доколкото всяко действие има и символично значение, изборът на начина за самоубийство също притежава скрит смисъл и носи някакво послание за околните, разкривайки психичните особености на самоубиеца:

„Който иска да се хвърли от някоя скала, висока около 500 метра, казва: като се хвърля от тая скала, всички вестници ще пишат за мене. - Какво геройство има в това - да се хвърли човек от такава скала? - Тщеславие има тука. Хора, които се хвърлят от канарите, са много тщеславни. Тези пък, които се хвърлят във водата, са скрити натури, обичат да полъгват. Те искат никой да не ги знае, затова скриват тялото си във водата, но водата после пак изкарва тялото им навън. Онези пък, които се хвърлят в огъня, те са големи майстори, хитри хора са. Те казват: да изгори тялото ми, помен да не остане от мен! Да

няма вече никакво взимане-даване“ (41, с.80). Психологическият анализ на Учителя за съответствието между характеровите особености на личността и избора ѝ на средство за самоубийство включва и склонността към обесване: „... той иска да висн, да не падне на земята. Този човек, като умира, иска да запази тялото си цяло. И в този случай той пак е търговец - обесва тялото си и пак като че го спасява, не иска да се хвърли в огъня“ (41, с.79).

Методите за трансформиране на енергиите от нисши във висши, дадени от Учителя, са актуални и значими - те целят запазването на живота и осмислянето му с помощта на високия идеал за съзнателно служене на Цялото, на Бога.

„Човек все трябва да има нещо в живота си, на което да се осланя. *Човек трябва да има една преобладаваща идея в живота си, която да го подтиква. Тази преобладаваща идея ще бъде най-високият връх, от който той ще измерва всички други положения.* Някой може да те пита защо трябва да имаме една идея? - Тя е една необходимост. Защо трябва да обичаме? - Обичта е една необходимост. Защо трябва да живеем? - Животът е една необходимост. Защо трябва да се учим? - Учението е една необходимост. Защо трябва да работим? - Работата е една необходимост. А сега, някой казва: „Аз не искам да живея, искам да се самоубия“. - *Самоубийството не е една необходимост!*“ (25, с.122).

КАРМИЧЕСКИ ПРИЧИНИ ЗА САМОУБИЙСТВОТО

Учителят разглежда самоубийствата и в светлината на закона за кармата. Но както сам посочва, много философи злоупотребяват с кармическите причини като единствени при обясняване на причините за събитията в човешкия живот. Така те ни обричат на пасивност и примирение със съдбата, пренебрегвайки телеологичния аспект на живота - човешката воля, която, подчинена на Божията и в съюз с нея - може да твори чудеса. Всъщност, човекът е в състояние да се справи и с неблагоприятната си карма - да ликвидира с нея, като се обърне към Бога и започне да служи на Любавта:

„*Много методи има за трансформиране на енергиите в човешкия организъм.* Като ученици вие ще изучавате тия методи и ще ги прилагате. Представете си, че сте прекарвали голямо нещастие и се отчайте от живота - искате да се самоубиете, да се хвърлите от някоя висока канара - това е състояние, което се дължи на някаква кармическа причина. Не бързайте, не се отчайвайте, но мислете защо идват в ума ви такива мрачни мисли и потърсете начин да смените състоянието си. Един млад момък се отчаял от живота и решил да се самоубие. Качил се на една висока канара и решил да се хвърли от тази височина да се убие. Докато решавал този въпрос, дожаляло му за живота, за младостта му и започнал да плаче. Защо плаче? - Много просто. Това състояние не е негово. Той преживява състоянието на някой умрял, когото в миналото някога е бутнал от такава канара и го е убил. Духът на умрелия иска да му отмъсти, да го застави той сам да се хвърли от канарата, да умре по същия начин като него. Като знае това, младият момък трябва да се обърне мислено към духа на заминалия и да му каже: „Слушай, братко, не ме заставяй да извърша голяма грешка, от която нито ти, нито аз ще се ползваме. Ето, аз имам тяло, което давам и на твое разположение. Влез в мен да живеем и работим заедно. В моето тяло могат да влезнат много души, да образуваме едно голямо съдружие и *всички да работим в името на обща велика идея, която ще ни повдигне, ще осмисли живота ни*“.

И тъй, не избягвайте страданията, не избягвайте мрачните мисли, но се учете от тях... Каквито и да са чувствата му, *той трябва да ги трансформира*, да не се поддава на тяхното течение“ (20, с.81).

„И Христос, и светиите са се молили. *Чрез молитвата на добрите хора Бог може да отнеме кармата... Молете се един за друг*“ (11, с.153).

ДА ПОМОГНЕМ НА СТРАДАЩИТЕ !

Учителят не само посочва как можем да помагаме на склонните към самоубийство, давайки примери и от своя опит, но и какви са последиците, ако откажем да го сторим: „Дойде някой при тебе и ти каже, че е много отчаян, иска да се самоубие. Ти ще се замислиш по какъв начин да му помогнеш. Кажеш ли, че не можеш да му помогнеш, в следния живот тази твоя постъпка кармически носи лоши последствия. Законът е един и същ - ще се спреш в този малък закон и ще помогнеш. Ако ли не помогнеш, ще определиш в тоя момент своята лоша съдба. Когато сгрешиш по този начин, потърси друг начин, по-добър, за поправяне на грешката“ (43, с.279).

„Когато човек придобие известни знания, трябва да излезе в света, между окръжаващите, и да им предаде част от своето знание. Той трябва да прави това от любов, а не от принуждение. *Как мислите, светът не се ли нуждае от помощ? - Нуждае се. Светът е пълен със страдащи души*. Ако ушите ви бяха отворени, щяхте да чуете зов, вик за помощ. Който може да влезе в страданията на хората, ще види, че София е пълна с нещастници, със страдащи. Днес четете вестниците и навред срещате, че еди-кой си се самоубил, самообесил и т.н. Това не е само в София, но по целия свят. И след всичко това се говори за култура, за напредък в света. От кого страдат хората? - Едни други си причиняват пакости и страдания. И това са все братя, все християни“ (24, с.132).

„Идва при мене един млад студент, отчаян, обезсърчен и ми казва: „Мрак е в съзнанието ми, навред е тъмнина, животът ми е безсмислен“. Започвам да му говоря, че *това са външни влияния, на които не трябва да се поддава, че животът има смисъл, красиви и велики неща има в него и т.н.* След като ме изслуша внимателно, той се поуспокоя малко и каза: „Благодаря ви, виждам вече малка светлинка, съзнанието ми се проясни... - Иди дома си и гледай втори път да не загасваш тази светлинка на съзнанието ти. Тя е божественото в тебе, което никога не трябва да загасваш. По същия начин и съвременните хора са изоставили Божествената светлина на своя живот и говорят за малките работи, които донасят нещастията в света. Обаче те трябва да знаят, че колкото и да намират погрешките си, по този начин няма да се спасят. Да се търсят погрешките в човека, това не е никаква философия. *Философията на живота седи в това - човек да намира, както в себе си, така и в другите хора - хубавите, красивите неща и да ги посажда и разработва.* Истински философ е този човек, който може да насажда в себе си хубавите неща и да ги култивира“ (24, с.61-62).

Силата на мисълта, още не докрай изследвана и призната от официалната наука, е отдавна известна, упражнявана и прилагана в окултните школи от най-дълбока древност. *Изпращането на положителни мисли към отчаяните* се долавя от тяхното подсъзнание и повлиява настроението им в благоприятна, жизнеутвърждаваща посока. А така могат да се постигнат чудеса!

„Правил съм опити да се свързвам със съзнанията на хората, да влизам в положението им и да им помагам. Чувам някой да казва, че не му се живее, защото всичките му работи са объркани. Аз му изпращам мисъл, че всичките му работи ще се оправят, че от всички положения има някакъв изход. Възприеме ли това, се насърчава, успокоява, в него се събужда желание за учене и живот“ (6).

„Вечер, преди да си легна, получавам телеграми от цял свят: някъде потъва кораб - оправям му пътя. Някъде някой иска да се самоубива или иска да убива - намесвам се и той се отказва от намеренията си и т.н. Когато отговоря на всички молби и телеграми, тогава заспивам“ (6).

„Ако вие избавите един човек, който се дави, той ще ви бъде признателен през целия си живот. Ако вие избавите някого, който е бил на брега, но замислял да прекрати своя живот, той също ще ви бъде благодарен. Там седят добрите навици, там ще се покаже и вашето богатство. Вие може да философствате колкото искате - това няма да ви ползва. *Трябва да търсите нуждаещите се и да им помагате навреме*“ (41, с.101).

„*Каквото мислите и желаете, това ще стане.* Казвате, че ще бъдете богати - богати ставате. Страхувате се да не осиромашеете - осиромашавате. Турете в ума си мисълта, че ще станете богат, и ще ставате богат. Човек, наистина, е богат, но засега източниците на богатствата, източниците на живота за него са затворени. Сега няма да доказвам това нещо, но ще приведа следния пример: един млад, интелигентен, но много беден човек имал силно желание да стане богат, да осмисли живота си. Той искал да стане богат, но по честен начин, обаче имал големи противоречия в живота си. Един ден като вървял из града, срещнал един господин, на вид добре, богато облечен, но на лицето му било очертано голямо отчаяние и безнадеждност. Този господин бил много богат, но не живеел добре с жена си. Всеки ден те имали големи недоразумения помежду си, които го докарвали до безумие, до пълно отчаяние и готовност да свърши с живота си. Този ден именно той тръгнал из улиците с намерение да се отбие в някое безлюдно място и там да тури край на всички мъчнотии. *Младият момък обаче погледнал богатия господин с такова съчувствие, с такова топлина и нежност, каквито той никога в живота си не срещал.* Затова богатият спрял младия момък и започнал да го разпитва отде е, какъв е, какво работи и останал учуден от неговата интелигентност. Богатият господин се разположил към младия момък, поканил го дома си и решил в себе си да го осинови, понеже те били бездетни. Кой подтикна момъка да спре погледа си върху този богат човек? Това е новото в живота. Източниците на богатството, които били определени за младия момък, се криели в сърцето на тия богати хора. Ключът на това сърце пък бил в погледа на момъка. По този начин всеки човек трябва да проявява Божественото, което се крие в него“ (44^a, с.124).

Учителят посочва и други, на пръв поглед - най-невероятни начини, за да се помогне на самоубиеца да се откаже от намеренията си:

„Недоволен е някой от живота, иска да се самоубие - ще му дадем лекарство да се промени това състояние - да иде да види някой как го бесят. Като се върне, ще му мине мисълта за самоубийства“ (5, с.202).

„Ако си неразположен, не се поддавай на неразположението си, но влез между хора, които са жизнерадостни, добре разположени. Те ще събудят известни чувства в теб и ти ще придобиеш добро разположение. Ако ти си отчаян и си решил да се самоубиваш, *иди между бедните хора, които живеят в глад и лишения, и твоето отчаяние ще се разсее.*

Ще видиш, че страданията ти са нищожни пред бедственото положение на хората, между които си попаднал“ (11, с.25).

„Ако си отчаян, ако искаш да се самоубиваш, купи си малко свинско месо, опечи го хубаво, посоли го с чер пипер, поръси го с лимон, хапни си. Отчаянието се лекува със свинско месо. Ако сте вегетарианци, в изключителен случай може да направите този опит за лекуване“ (5, с.50).

ОКУЛТНИ УПРАЖНЕНИЯ. „ОПИТИ ТРЯБВА ДА ПРАВИТЕ!“

„Онези, които са изгубили смисъла на живота, нека посрещат всяка сутрин изгрева на слънцето. *Наблюдавайте изгрева на слънцето* в продължение на един месец и вижте тогава какво ще почувствате. Напролет *наблюдавайте цветята и дърветата, когато цъфтят“ (11, с.34).*

„Всеки ден носи определени Божествени блага за всеки човек, но той трябва да знае как и где да ги намери. Когато слънцето изгрява, знайте, че то изгрява за всеки едно от отделно. Това не значи, че човек трябва да се изолира, да се отдели от другите, но трябва да съзнава, че един от слънчевите лъчи е определен за него. Всяка сутрин човек трябва да излиза да посреща изгряването на слънцето с вяра, с интелигентност и с разумност, *че в този момент именно той ще приеме определената за него енергия“ (44^a, с.125).*

„Ако човек развива *своето духовно тяло*, той ще започне да вижда звездите тъй светли, както и слънцето, и ще влезе във връзка с тях. *Често съм говорил, че човек може да се разговаря не с материалното, но с духовното слънце.* Слънчевата светлина, която виждате от Земята, е физическа, но слънцето има и духовна светлина, която не хвърля никакви сенки. Тази светлина е мека и когато тя проникне в човешкото сърце, в човешкия ум и в човешката душа, в човека настанва голяма вътрешна тишина. Например, някой човек дойде до отчаяние, иска да се самоубие; взима револвера си и излиза във някъде си из гората. *В този момент, обаче, тази мека светлина прониква дълбоко в душата му и веднага в него настанва мир, тишина, и той чува един тих глас, който му казва: „Не бой се, всичко ще се оправи!“* Не се минава много време и той вижда, че в този разрушен мир започва да расте нещо красиво, хубаво. Започват тогава приятелите му да се изреждат един след друг, започват да му говорят, да го насърчават, докато той изправи живота си. Значи, *Бог е в сила да измени живота на всеки едно.* Та казвам: онези, които вървят в Божествения път, *ако искат да добият новия живот - животът на безсмъртието - трябва да употребяват новите методи в живота си“ (24, с.19).*

Учителят дава много упражнения за балансиране на енергиите в организма, като разкрива мистичния смисъл на всяко движение:

„Какво означава вдигането на ръката? Да вдигне човек ръката си нагоре, това означава призоваване на разумните сили на помощ. Видите ли човек със спуснати надолу ръце, с увиснала глава, ще знаете, че той е изпаднал в отчаяние. *Този човек трябва да вдигне главата и ръцете си нагоре, да се насърчи.* В ръцете на човека са вложени ред сили, чрез които той влиза във връзка със същества от невидимия свят, които му се притичват на помощ. Трябва ли човек за нищо и никакво да се отчайва и обезсърчава? Като се откае и реши да се отрови, *вместо да вземе чаша с хинин, по-добре да вземе няколко чаши гореща вода и да ги изпие. Като изпие водата, състоянието му ще се смени.* Той сам ще се чуди

как е дошъл до положение на отчаяние. За да ви помагат хората, преди всичко вие сами трябва да си помагате. Това е истина, от която трябва да се ръководите“ (36, с.117).

Учителят разказва за някои *конкретни упражнения*, мисленото или действително изпълнение на които бързо може да охладят желанията на кандидата за самоубийство:

„Често някои от вас изпадат в меланхолични състояния и ви дохожда мисълта да се самоубиете - да се отровите или да се хвърлите от някоя скала, висока 500 м. Щом имате такова желание да се хвърлите от скалата и да умрете, направете това нещо съзнателно! Как? Качете се на един камък, висок 3 м и скочете от него. После на друг, по-голям, именно около 5 м. И тъй, качвайте се последователно на все по-голям и по-голям камък, докато стигнете до камък с височина 10 метра - опитайте се да скочите оттам. Наблюдавайте какво ще преживеете при този опит. *При този опит вие ще кажете: аз разреших вече въпроса, няма какво да се самоубивам.* А така вие действате много бързо. Дойдете до някоя спънка в живота си и току изведнъж кажете: аз ще се самоубия! Да се самоубиеш, това е най-големият опит, към който ще пристъпиш. Първо ти ще направиш най-малкия опит и постепенно ще вървиш към по-големите. Друг някой казва: аз искам да се самоубия, ще си тегля един куршум. Казвам: *почакай, направй по-малкия опит*: вземи една игла, бодни я 1 см в кожата си и виж ще те боли ли. След това бодни я 2 см и пак следи какво ще усетиш и как ще вземеш да разсъждаваш. Опити трябва да правите! Дойде ли ви някоя мисъл за самоубийство, вземете една игла и ще видите, че още преди да я забиете нейде в тялото си, всички мрачни мисли и желания за самоубийство ще изчезнат и вие ще си кажете: *не, не трябва да се самоубивам, животът е сериозно нещо!*“ (40, с.218-219).

„Аз зная такъв един случай с една мома от Шуменско. Там има високи канари около 150-200 м. Тази мома била родом от Каспичан. Тя се хвърлила от една такава скала, но роклята ѝ се закачила за два камъка и тя увисва. Оттам хората я спасяват. Роклята била здрава, тъкана, а не като вашите рокли слаби, затова я удържала. Като се закачила, цял ден висяла с главата надолу. И после тя разправяше своето преживяване - какво нещо е да се хвърли човек от скала! Втори път тя никога вече не помислила за хвърляне от скала. Казва: разбрах какво нещо е да се хвърли човек от канара! *Та това са сили, които се натрупват във вас и вие трябва да изучавате законите, по които да разпределяте тия сили, да не остават във вас излишни енергии.* Когато вие придобивате знания само от тщеславие, всякога личните чувства във вас са подбuditелният мотив към това знание. Този мотив е отличен, той е едно благословение, ако вие вървите по естествен път, но ако по този начин вие усилите деятелността на вашите лични чувства, ще остане един плюс, *един излишък*, който ще внесе едно горчиво чувство в душата ви. След като добиете знанието, вие ще останете недоволни и ще мязате на онзи студент, който, като свършил университета, взел дипломата си, зарадвал се, че е свършил и казал на майка си: „Свърших вече“. Майката мислила, че синът ѝ е много радостен, но вечерта той се самоубил. *Онези хора, които се самоубиват, не са герои. Това са хора, които не искат да изплатят своята дан честно и почтено. Те бягат от живота.* Но природата ще ги хване за ухото, ще ги докара в света при още по-тежки условия. Ако и трети път ги хване така, ще им тури още по-тежки букаи, докато най-после ги накара да платят каквото дължат по всички правила на кармическия закон. Вие може да се убивате един, два, три, десет, сто пъти - нищо няма да спечелите. Това не е геройство“ (41, с.80-81).

Учителят препоръчва *постоянен контакт с природата, с нейната хармония и разумност*. Тя е най-добрият лечител, който ни помага да трансформираме отрицателните си психически състояния и да преживеем желания катарзис. Природата - Великата ни майка - може да бъде учителка на човека, ако той види Божественото в нея и разтълкува нейния език и символи:

„В света противоречията ние ги създаваме. *В природата съществува една вечна хармония, вечно единство*, ние го чувстваме. Който и да е от вас, когато е най-разтревожен, ако може да остане само за миг спокоен, ще види, че вътре в душата си той е развълнуван малко. Някой път му иде да се хвърли отнякъде, да се самоубие, да направи една глупост. *Ако остане само за миг спокоен, ще види, че има един свят тих и спокоен*. Но изведнъж нещо пак дойде, той пак мисли нещо, пак се развълнува, после пак утихне. Та казвам: ако този закон на вечната хармония не съществуваше, ни един човек не би могъл да живее на Земята“ (18, с.197).

ДА СЕ ПОУЧИМ ОТ ЖИВОТНИТЕ!

Учителят използва сравнения и примери с животни, разказвайки конкретни случки с тях, за да пробуди вярата на човека в Бога и желанието му за живот и му помогне да преобразува отрицателните си психически състояния в положителни:

„Вярно е, че човек е разумен, но често този разумен човек, като се намери в трудно положение, замисля се за бъдещето, уплашва се и се самоубива. В това отношение *заекът*, който минава за най-страхливото животно, като се уплаши, не се самоубива, но даже запазва присъствие и може да мисли. Има примери от живота на заека, когато в най-трудното положение на живота си *той мисли като философ*. Например когато го погне някоя хрътка, която бяга по-бързо от него, понеже заекът надолу бяга по-мъчно, отколкото нагоре, щом го настигне хрътката, той изведнъж се слегне и хрътката, както се е засилила, прескача го. В този момент заекът скача и удря в противоположна страна. Значи, като бяга от хрътката, заекът мисли как да се освободи от нея. Когато го гони копой, той има друг начин на бягане. Тогава заекът започва да се върти, като че играе някакво българско хоро; после изведнъж подскача на разстояние десет крачки от центъра и избягва. По този начин заекът дава на копоя една геометрична задача за разрешение. И след това ще кажете, че заекът бил страхлив, бил глупав. Заекът не е глупав, но глупав е онзи с пушката, който го гони. Заекът казва на онзи, който го преследва: „Ти си човек, но докато ме гониш с пушката си, нещастията никога няма да избегнат от твоята глава. Както хрътките и копоите ме гонят, така ще те гонят твоите лоши мисли, докато поумнеееш и видиш последствията на твоите дела. Престани да ме гониш!“ (26, с.100).

„Много малка причина може да създаде цял преврат в човешката душа. На мен ми разправяше един господин във Варна: отчаял се един ден, не му се живее, иска да си замине за другия свят. Казва: не искам да видя никого. И вървял край брега. Влиза в една пещера и покрай него минава *една малка мушица*, започнала да ходи насам-натам. Веднага се изменя състоянието му и дохожда едно приятно състояние. Зарадвал се в себе си, че тази мушица го посрещнала. Зимно време било. Излязла и започнала да се върти около главата му - изменила цялото му състояние. И оттам насетне, откакто го посетила тази мушица, той започнал да мисли другояче. Слушах го и рекох на себе си: срамота е ти

като човек да мислиш така! *Тази мушица разбира живота по-добре от тебе.* Като я видях, казва той, влезе в мене нещо, стана ми приятно, денят ми стана светъл. - Тази мушица е среда, *една Божествена енергия минава през тази малка мушица.* Тя е дошла като един скъпоценен камък. Запалила го като кибритена клечица и произвела цял преврат. *Като мине Божествената енергия през мушицата, произвежда преврат в неговия мозък*" (26, с. 301).

Да си припомним и цитирания по-горе разказ за действителния случай с *костенурката* от стр. 20, забележителен с неговото отражение върху мирогледа и живота на очевидеца. Ето и още един изключителен случай:

„Един познат ми разправяше за страха, който изживял от една *мечка*. Цели три години той боледувал от треска. Лекували го няколко лекари, но не му помогнали. Най-послед той се отчаял и решил да отиде в гората, да се самоубие. Като навлизал навътре в гората, насреща му излязла една голяма мечка и започнала да реве. Той се изплашил много и помислил да бяга, но мечката се спряла пред него и започнала да го плюе. От този момент треската му съвършено изчезнала, а с това заедно и животът му се осмислил. Той казва: никога не бях виждал мечка да плюе. Това ми се видя най-страшното нещо в живота. Като се изправи онази мечка пред мене, че като започна да реве и да ме плюе, аз си мислих, че всеки момент ще ме разкъса. След това се обърна назад и продължи пътя си. Голям беше страхът, който изпитах, но поне треската ме остави. Казвам: това са крайности в живота. В обикновения живот много рядко се случва мечка да срещне човек и да го плюе. Този е един от извънредните случаи. Кого от вас е плюла мечка? Никого. Наистина не е обикновено нещо мечка да те плюе!“ (49, с. 81)

Действително на кандидата за самоубийство понякога може да се помогне с *изненадващи, неочаквани за него действия, които го стряскат и опомнят*:

„В света трябва да се воюва със смъртта. Обаче трябва да се разбира правилно това изкуство. Другояче постоянно ще ни следват грешките. Ще ви кажа как: една майка, българка, праща сина си, мисля, в Германия да се учи. Била жена доста заможна, всеки месец пращала на сина си по 3-4-500 лв., но това било много малко, парите не му стигали. Един ден той пише на майка си да му изпрати 1000 лева. Тя обаче му пише: „Нямам пари, ще гледаш да си намериш някоя малка работа!“ Но синът ѝ заявява: „Ако не ми пратиш пари, ще се самоубия!“ Тогава тя, възмутена, му пише тъй: *„Самоубий се, аз ще плюя на твоя гроб - не искам син, който е страхливец, който не иска да работи, който се бои от работа в борбата с живота и иска да живее като баба.“* Думите не са точни, но са в този смисъл. Синът се опомва. И тази телеграма е поставена днес в рамка и на въпроси той отговаря: „Тя ме спаси!“ (42, с. 147).

„Един познат ми разправяше следната своя опитност. Той срещнал един свой познат, който му казал: аз ще се самоубия, не искам повече да живея, не намирам смисъл в живота. *Той му ударил две силни плесници.* - Защо ме биеш? - Защото исках да се самоубиеш. Тогава приятелят му казал: от този момент вече няма да мисля за самоубийство. С двете плесници ти ми даде един добър урок, който ме съвзе. Аз се окопитих, разбрах, че има защо да се живее. Казвам: по същия начин и съвременните хора отиват при Бога и казват, че искат да се самоубият. *Бог ще им удари по две плесници и те ще се окопятят. Двете плесници не са нищо друго, освен съдбата, или - според индусите - кармата.* Бог има много ръце, чрез които удря плесници на хората, за да отрезнеят. Бог не извинява погрешките

на хората. Всяка погрешка носи своите последствия. На същото основание Бог възнагражда човека и за най-малкото добро, което той прави. Той вижда микроскопическото добро и го възнагражда, но и микроскопическото зло не забравя. Обаче разликата от последствията при правене на зло и на добро е следната: всяко зло носи последствията си за четири поколения, а всяко добро носи възнагражденията си за хиляда поколения. Следователно със злото се ликвидира в четири поколения, а доброто се възнагражда до хиляда поколения. Тъй щото и добро да правиш, и зло да правиш, знай, че Бог те дебне. Той може да те хване и през най-малката дупчица. Хване ли те веднъж, ти ще носиш последствията. Нито злото, нито доброто се укрива. В това седи красотата на живота. *Има едно око в света, което всичко вижда и от което никой не може да се скрие.* Никой не може да се избави от окото на живота, което поставя всичко в равновесие. Тази е една велика истина в живота. *Ако хората знаеха, че има контрол върху тях, те лесно щяха да се изправят. Те не вярват, че Божието око следи всичко*“ (33, с.81-82).

БОЖИЕТО ОКО СЛЕДИ ВСИЧКО - НИКОЙ ЧОВЕК НЕ Е САМ

Идеята за *Космическия разум, който направлява живота във вселената*, има силно психотерапевтично влияние върху обезверените, отчаяни, самотни хора. След като всичко в природата е разумно и има определен смисъл, ценност и цел, това, естествено, важи и за човешкия живот, както и за страданията в него и за смъртта, с която не е достойно да се играе. Всъщност, по силата на същата идея, човек никога не е сам:

„Помнете, че каквото и да правите, *вие сте под наблюдение на разумни същества.* Те следят всяка ваша стъпка и ви плащат заслуженото“ (12, с.20).

„Никой не живее сам и не умира сам. Когато пророк Илия заминаваше за другия свят, приятелите му дойдоха със специална колесница да го вземат“ (12, с.74).

Учителят непрекъснато напомня, че сме оградени от духовни невидими същества - не само низши, изостанали в развитието си духове, които ни внушават мислите за самоубийство, но и високо развити същества - доброжелателни помагачи в живота на човека, наричани ангели, бели братя, светли същества и т.н.

„Казваш: как само Един да ме обича? - Не само Един, още сто милиона същества! Сто милиона слънца има, около слънцата има най-малко по 120 планети, те са един милиард и двеста хиляди. А пък всяка планета има сателити, като месечината. Тъй щото *намират се 10, 15 милиарда същества, които мислят за тебе. Тези същества отвсякъде мислят, пък ти си се обезсърчил* - мислиш да се самоубиеш!“ (18, с.249).

„Изгуби ли човек Истината, всичко, написано на неговата книга се заличава и той остава бяла, ненаписана книга. Дойде ли до това положение, той се отчайва, дохожда до състояние на самоубийство и казва: празен е животът ми, никакъв смисъл не виждам в него. Обаче, щом човек се откае, *разумните същества* дохождат при него, отварят неговата чиста, ненаписана още книга и започват да пишат върху нея. *Те пишат чрез ръката на страданията.* Първата дума, която те написват, е „хляб“. От този момент човек започва да гладува. Мъчи се той ден, два, три или повече, докато се обезсърчи, откае и каже: животът няма смисъл, ще се самоубия, няма да живея. Каже ли така, след това хлябът ще пристигне и той ще каже: има смисъл да живея! После разумните същества ще напишат

думата „вода“. С написването ѝ още, човек започва да усеща жажда, която го мъчи, гори. Не се минава много време, някой донася вода и той уталожва жаждата си, освежава своето гърло. Хлябът и водата са елементите на живота, които го поддържат, затова те трябва непрекъснато да се задоволяват. Хлябът и водата са елементи, необходими за реалния живот. Няма ли тези елементи, вие се обезсърчавате, отчайвате и изгубвате смисъла на живота. Който е опитал липса на хляб и вода, той е разбрал каква необходимост представляват те за живота. Казвам: *всички хора имат хляб и вода, но пак се считат нещастни, искат и други неща*“ (33, с.102-103).

„Какво се иска от вас? - Да гледате оптимистично на живота, не само на думи, но и на дела. Каквото и да ви се случи в живота, отправете ума си към Бога. *Знайте, че има една реалност, една велика разумност в света, която оправя всички работи. Ние живеем в разумния свят, дето Бог управлява.* На косъм да виси животът ви - да знаете, че сте в реалния свят, дето Бог е господар. *За да се свърже с Бог, от човека се искат две неща: да слуша Господа и да Му служи.* Който слуша Господа и Му служи, никога не пита, защо работите се нареждат по тоя или онай начин“ (46, с.26).

Психотерапевтичен ефект има и сравнението с живота на другите хора - да откриеш, че и те страдат, и че дори и велики личности са пожелавали в определени моменти смъртта си като избавление:

„Кой човек се самоубива? - Който е недоволен от малкото. *Няма човек на Земята, който при известна мъчнотия да не е пожелал да се самоубие*“ (29, с.145).

„Пътят, по който вървите, ще ви доведе към всичко, което желаете да постигнете. Но това няма да ви се даде наготово. Като се качвате, ще дойде ден да се качите и на най-високия връх. За това са ви дадени всички данни, *но не пожелавайте нещата преждевременно.* Каквото желаете, ще постигнете, но не се обезсърчавайте. *Не казвайте, че ще се самоубиете. Впрегнете се на работа.* Чрез труд и работа всичко ще постигнете. Ще се прашите, ще се каляте, но ще вървите напред. Като се качите на върха, ще кажете: „Ето, придобих нещо!“ Това е животът. Не се осъждайте. Знайте, че и в затруднения да сте, всичко ще постигнете. *И великите души са били изложени на същите мъчнотии. И те са плакали като вас*“ (31, с.116).

„Един от видните английски писатели Карлайл, след като изпаднал в голямо отчаяние от себе си, прекарал три дни в мъки и решил най-после да се самоубие. В това време, обаче, му дохожда мисълта да се обърне към Бога, да поиска от Него просветление и помощ. Като отговор на тази *молитва* той дохожда в просветление и написва едно от най-хубавите си произведения. Обаче, трябвало е този писател да мине през това изпитание, през този вътрешен огън, за да се пробуди неговото съзнание. И затова, ако питате, защо са страданията в света, казвам: *страданията имат велико предназначение. Чрез тях хората се домогват до великата философия на живота. Който не страда, от него човек не става.* Това не подразбира, че хората трябва изкуствено да си предизвикват страдания, *но има разумни страдания, които трябва да се приемат по същия начин, както се приемат и радостите.* За нас страданията и радостите трябва да бъдат еднакво приети. Дойде ли една радост, благодарете на Бога. Дойде ли едно страдание, пак благодарете на Бога. *Правите ли разлика между радостите и страданията, като приемате първите*

с благодарност, а вторите с недоволство, това показва, че вие не разбирате великия Божий закон. Разумните страдания идат от Господа. Трябва ли тогава да се оплаквате, че Господ ви изпраща страдания?“ (37, с.100).

„Когато човек се влюби в Бога, само тогава той ще придобие Божественото в себе си, само тогава ще стане велик и гениален. Кога стана Толстой велик? Като четете живота на Толстой, виждате, че той се молеше на Бога за пробуждане висшето съзнание у него. Той беше дошъл до самоубийство, но щом се влюби в Бога, каза: „Досега аз бях само един разбойник и животът нямаше смисъл за мене, но сега вече придоби смисъл и разбирам за какво трябва да живея. Два разбойника има в света: единият е този, когото разпнаха на кръст заедно с Христа. Той се молеше на Христа да помене и него в Царството Божие. Другият разбойник съм аз, но още не съм разпнат. Какво трябва да правя сега?“ След това в ума на Толстой се роди *свещената идея да посвети живота си на Бога*. От този момент в живота на Толстой стана голям преврат. Ако руският народ и руското духовенство бяха приели възвишените идеи на Толстой, те щяха да бъдат сега в съвсем друго положение от днешното“ (19, с.112).

„Един от видните български писатели, като бил в странство, писал на един от своите приятели: дотегна ми вече животът, дотегнаха ми изпитанията! Да имам револвер, бих свършил с живота си. - Защо му дотегнало? Защото си въобразил, че никой не мисли за него, че не го обича. Не, *има същества, които ви обичат, за които вие даже не подозирате*. За потвърждение на тази мисъл ще приведа следния пример: Един велик адепт от древността се разхождал в една гора. По пътя той настигнал един ловец със стрела в ръка, чийто връх бил намазан с отрова. Той отивал на лов, придружаван от няколко хрътки. По едно време, между шубраците някъде, зашавал заек, който се криел от ловеца и от хрътките му. Като видял адепта, заекът се обърнал към него с молба: „Моля ти се, спаси ме от тия хрътки! Ако ме нападнат, нищо няма да остане от мене“. Адептът се спрял пред ловеца и наблюдавал какво ще прави. В това време ловецът забелязал заека и приготвил стрелата си да го удари. Адептът веднага извадил своята пръчица, насочил я срещу стрелата на ловеца, и тя се стопила. Ловецът извадил втора стрела, но и нея постигнала същата участ. В това време заекът избягал и скрил следите си от погледа на ловеца. *Така постъпват и с нас ония, които ни обичат*. Ще кажете, че това е невъзможно. Не, всичко това е възможно. Как? Чрез мисълта. *Мисълта на съвременните християни трябва да бъде толкова силна, че да е в състояние да стопи всички щикове, оръдия и топове на неприятеля. В това се заключава изпълнението на волята Божия*. В това се заключава идването на Царството Божие в човека“ (44^a, с.37-38).

„В една от своите поезии Ботев казва: „Не Ти, Боже, Който си на небесата, но Ти, Боже, Който си в сърцата“ . - *Щом Бог е в сърцата на хората, нека тия хора Го проявят, всички да видят, че наистина Бог живее в сърцата им. Бог, Който живее в сърцата на хората, трябва да бъде силен: за три хиляди лева не трябва да се продава, за пари не трябва да се жени, нито да се самоубива*. Той е господар на положението, господар на условията. Много от религиозните хора, които минават за Синове Божии, вместо да работят, да помагат на себе си и на ближните си, подават ръка и просят. *Срам е за човека на 20 век да се самоубива, да проси, да го осъждат, да лежи в затвор и т.н.* Срам е за тия хора да се гонят помежду си, че този вярва в Бога, а онзи не вярва. Кой вярва днес в Бога? Всички хора са безверници“ (44^a, с.263).

МОЛИТВАТА Е НАЙ-СИЛНОТО НИ ОРЪЖИЕ, ЗА ДА СЕ СПРАВИМ С ОТРИЦАТЕЛНИТЕ СИ МИСЛИ И ДА ПОМАГАМЕ НА ХОРАТА

Учителят препоръчва молитвата като най-важния метод за развитие на човешката душа и за справяне с мъчнотиите в живота: „Когато се натъкнете на някакво нещастие, молете се! Само Бог може да ви избави от нещастията“ (11, с.153). *„Причината за нещастията ни е, че не се молим. Молете се един за друг!... Когато се молите на Бога и уповавате на Него, непременно някое светло същество ще дойде от невидимия свят да ви придружи в трудните и страшни часове на вашия живот... Светлите духове са постоянно между нас, следват ни, за да ни помагат.* Те помагат на хората да разрешат мъчнотиите и противоречията си. Достатъчно е да ги призовем в името на Божията Любов, за да ни се открият... Молитвата е необходима за човека, за да облекчава Бог страданията му. **И Христос, и светиите са се молили.** Няма лесен път за Небето“ (11, с.151-153).

„Молитвата е единственият метод за придобиване „светлината на безсмъртието“ - оная светлина, която е необходимата храна за душите... Само светлината на безсмъртието може да разреши всички въпроси, всички задачи и мъчнотии“ (11, с.158).

„Когато духовният човек иска да измени някое състояние, достатъчно е да се обърне към Бога с думите: „Господи, кажи само реч! Кажи само реч, Господи - да оздравее нашият ум, нашето сърце. Кажи само реч, Господи - да просветне умът ни, да оздравее сърцето ни и да се всели Твоята Любов в нас, да вършим Твоята Воля. Кажи само реч!“ (11, с.38).

„Има безброй примери из живота, от които се вижда, че Бог се грижи за всички живи същества. Затова, *не се обезсърчавайте, не падайте в отчаяние, но щом се намерите в някаква мъчнотия, обърнете се към Бога, Той да ви помогне, да ви освободи.* Казвате: не е ли унижително да се молим? Питам: кой човек не се моли? И ако е вярно, че като се моли, се унижава, нека поне се унижава пред Господа, отколкото пред равните си. *Какво по-голямо унижение за човека от това, като се намери пред някаква мъчнотия или пред някакво страдание, да се самоубива?* Страшно е положението на самоубития! *Години и векове трябва да минат, за да изправи той тази неразумна постъпка*“ (44^a, с.65).

ХРИСТОС НЕ ПОМИСЛИ ЗА САМОУБИЙСТВО, А ПОНЕСЕ ВСИЧКИ СТРАДАНИЯ

Най-голяма опора в живота на човека е нравственият идеал на човечеството в лицето на Христос. Той претърпя най-големите страдания и унижения на земята, и то - доброволно, но понесе всичко стоически, без да помисли за самоубийство. Насочването на кандидатите за самоубийство към Идеала и сравняването на страданията им с Христовите оказва несъмнено психотерапевтично влияние, като им позволява да разширят себичния си кръгзор и да излязат от егоистичните си състояния на самозабрава в страданието:

„Ако в живота ти се случи една морална несрета, образувай в себе си един мощен характер. Тогава този удар е бил на място. Но ако ти кажеш: „Господ ме е създал така слаб“ - всеки ще те бие. Не е тъй! Не! - Бият те, за да станеш силен. Някой път някой казва: „Иде ми да умра!“ *Христос, като се моли, казва: „Скръбна е душата ми до смърт“.* *Но реши ли се Той да се самоубие? Казва: „Аз трябва да покажа на света един пример - ще*

нося този римски кръст!“ Какво поругание - 6000 войници да Му се подиграват, да Го плюят, да Му турят корона и мантия, и трънен венец, и също така да Му дадат един голям кръст да го носи! И Той го носѝ до едно място, но после хвърли кръста. Какво означава това? Ние трябва да се радваме, че Христос хвърли кръста: значи до половината път, до известно място ще носиш кръста и ще го хвърлиш. Оттам насетне друг ще го носи... *Всички мъчнотии, които сега съществуват в света, са само условия, за да се повдигаме, за да разберем великото в света, което се крие за нас*“ (26, с.198).

„Казвате: какъв смисъл имаше това, да дойде Христос на Земята и да пострада? Не можа ли Той да се спаси? - Христос разполагаше с големи сили, Той можеше да се спаси. Казано е в Писанието, че Христос можеше да извика на помощ 12 легиона ангели. Във всеки легион има по 6000 ангели. Само един от тия ангели разполага с такава мощна сила, че е в състояние в една нощ да изстреби 150 хилядна армия добре въоръжена - нито един войник да не остане от нея... Ако дойдат 30 ангели, нито един българин няма да остане на Земята. Дойдат ли 6000, те ще унищожат цялото човечество. Обаче въпросът не седи в това да се изстреби човечеството. Важно е да се повдигне човечеството чрез доброто. *Доброто се отличава от злото по това, че всякога съгражда, твори, а злото разрушава*“ (41, с.102).

Самоубийството показва неразбиране на живота - то не е изход, нито ликвидиране със злото в него: „Някой казва: не си струва човек да живее. - Не, така може да говори само онзи, който не разбира основния закон на живота. *Защо не струва да се живее? - Защото имало зло в света.* - Когато се говори за злото и за доброто, човек трябва да има предвид следния закон: злото в началото е силно, накрая е много слабо. Злото в началото всичко придобива, а накрая всичко изгубва. Доброто в началото е крайно слабо, а накрая е всесилно. Доброто в началото почти всичко губи, а накрая почти всичко печели. Който живее с доброто, в началото ще губи, в края ще печели; който живее със злото, в началото ще печели, в края ще губи“ (26, с.211).

СТРАДАНИЯТА СА УСЛОВИЯ ЗА ЛИЧНОСТНОТО НИ РАЗВИТИЕ

Разбирането на Учителя за неподозираната понякога полза от страданията, за относителността на понятията за добро и зло (съобразно различните гледни точки на човешкия и Божествения разум), както и съветът му да живеем съгласно повелите и законите на Божествения свят, имат голямо психотерапевтично значение. Популярната мисъл, че „не знаем какво губим, когато печелим, нито какво печелим, когато губим“, е чудесно илюстрирана със следния пример:

„*Сега вашите понятия за доброто и злото са фалшиви.* Ще ви дам един пример и той е следният: седите вие в някоя долина, но не знаете какво става в Природата. Запели сте си една светла песен, кънти цялата местност. Минава едно дете и казва: „Какво си се разпял тука?“ Хвърля един камък, пуква ти главата. Ти почваш да го гониш: „Как, ти да ми нарушаваш мира?“ Овчарчето минава нагоре и ти минаваш нагоре. Не се минава много време, излиза буря, става наводнение, цялата тази местност, на която си пял, е покрита с вода, а ти си горе. Невидимият свят е казал на туй овчарче: „Тук не е място за пеене, пукни му главата!“ И ти казваш: „пукнаха ми главата, но си спасих живота!“ Туй момче може съзнателно да го е направило, може и несъзнателно да го е направило, обаче

в дадения случай туй е добро. Вторият случай: ти седиш на същото място, взел си ножа, мислиш да се самоубиеш, казваш: „Не си струва да се живее“. Минава пак същото момче, казва: „Какво си се замислил?“ Пак ти пуква главата с един камък. Ти се забравиш, хукваш да го гониш, изгръва слънцето, ти дойдеш на себе си и казваш: „Много добре, че ми пукна главата, но ми спаси живота!“ Питам: туй дете, което е пукнало главата и на добрия, и на *лошия човек*, зло ли е направило? И в двата случая то е направило добро. В единия случай то спасява един добър човек от смърт, в другия случай *спасява един лош човек, който иска да се самоубие*“ (35, с.17-18).

Ето същата история, разказана в друга беседа по друг, не по-малко красноречив начин:

СМИСЪЛЪТ НА ЗЛОТО В ЖИВОТА

„Не е въпросът да бъдете слепи за злото, но да знаете, че *то е потребно в света*. Щом го видите, можете да се отдалечите. Веднъж потребно, злото има право да съществува. *Ако не беше потребно, то нямаше да съществува*. Седите някъде захласнати и веднага дойде в ума ви една лоша мисъл. Защо дойде тази лоша мисъл? - Да ви извади от захласа, в който сте изпаднали. Вие трябва да бъдете будни, да не се унасяте. И тъй, и доброто, и злото, отрицателните и положителните сили в природата са необходими, както са необходими приливите и отливите в морето. Например, седите на една канара, размишлявате върху Божията Любов, без да знаете, че условията, при които се намирате, не се подчиняват на тази любов. Минава покрай вас едно дете с камък в ръка, хвърля го срещу вас и ви пуква главата. *Това е прилив на злото, който е бил насочен спрямо вас*. Вие веднага скачате от мястото си и тръгвате след детето да го гоните. По този начин се спасявате. Тъй както се бяхте захласнали на канарата, ако не бяхте хукнали подир детето, вие щяхте да паднете в пропастта, а с това заедно и животът ви щеше да отиде. Детето несъзнателно ви е извадило от това положение. *Зад него се крият разумни същества, които са го насочили да хвърли камъка срещу вас. И тогава вие казвате: „Ела зло, че без тебе по-зло“*. Следователно когато някой пукне главата ви и с това ви причини скръб, знайте, че разумните същества са сторили това чрез детето, с което искат да ви кажат, че не сте дошли да благувате на този свят. Той не е свят на блаженство. Затова, *докато сте на Земята, не трябва да се захласвате*. Щом отидете на небето, можете да се захласвате, да пеете и да скачате, колкото искате. *Освен приливи на злото, в природата съществуват и приливи на доброто*. Седите пак на канарата, но сега отчаян, обезсърчен - готвите се да се самоубиете. Минава същото дете покрай вас, хвърля камък и пуква главата ви. Вие изпущате револвера от ръката си, хващате се за главата и забравяте решението си да се убиете. В този момент ви се притичват на помощ, превързват главата ви и ви казват няколко ободрителни думи. Вие се успокоявате, започвате да мислите правилно и казвате: благодаря на детето, което ми пукна главата. Ако това не беше станало, животът ми щеше да отиде. - Много такива случаи има в живота и за добрите, и за лошите хора: *за добрите - да им се покаже доброто, а за лошите - да ги избавят от злото*. Когато в ума ви дойде някоя лоша мисъл, тя има за цел да ви напомни, че светът, в който живеете, не е още Царството Божие, затова *трябва да бъдете будни*. Когато в ума ви дойде някоя добра мисъл, тя има за цел да ви даде съвет какво добро да направите. Това са разсъждения, които трябва да имате предвид като окултни ученици“ (21, с.13-15).

Доколкото страданията в човешкия живот са неизбежни, важно е да виждаме положителния им смисъл, да извличаме от тях полза за нашето развитие: „*Да умреш, за да избегнеш страданията, това е неразбиране на живота. В такъв случай по-добре е да страдаш, за да научиш нещо*“ (12, с.66).

„Сега всички хора са в един преходен период, минават от едно състояние в друго... За да се мине от старото към новото, изисква се нова философия за живота. В това преминаване човек трябва да бъде смел като онази българка, на която мъжът умрял и тя сама се насърчила. *Човек трябва да престане с обезсърчението, да погледне смело на отрицателните мисли, да знае, че зад тях се крие нещо хубаво.* Умният човек започва с мъчнотиите в живота. Те представляват най-добрия материал за съграждане на човешкия характер. *Мъчнотиите не са случайно нещо. Те нарочно са създадени от възвишени, разумни същества, както учените хора нарочно създават трудни задачи за учениците в училищата*“ (49, с.81).

ФИЛОСОФИЯТА И ДЕЛОТО НА УЧИТЕЛЯ УТВЪРЖДАВА ЖИВОТА, РАЗКРИВАЙКИ НЕГОВАТА КРАСОТА И СМИСЪЛ, И ИЗКЛЮЧВА САМОУБИЙСТВОТО

Нека след този преглед на изреченията от Учителя мисли за самоубийството и смъртта се върнем към въпросите, които поставихме в началото. От цитираното дотук се убеждаваме, че подхвърлените от А. Пантев и Б. Гаврилов предположения и съмнения около смъртта на Учителя, свързани с евентуално самоубийство, имат за цел по-скоро да дискредитират личността му и издават единствено невъзможността на отделни хора да разберат явлението П. Дънов в неговата светлина, сила и смисъл за историята на България и бъдещото човечество (вж. 4, с.327).

Самоубийството противоречи изцяло на убежденията и делото на един духовен учител, какъвто е П. Дънов, и неслучайно той го заклеява и осъжда като несполучлив опит за приключване равнометката на живота. Не може да се самоубие мислителят, който доказва, че самоубийството е безсмислено (защото не е възможно да унищожиш духа в себе си), *както не е възможно да избегнеш отрицателните последствия на това грешно, себично и себизмамно решение.* Учителят определя мисълта за самоубийството като инсинуация на тъмните, дяволски сили, т.е. като нарушаване на Божиите закони и заповеди. Не може да наруши Божията воля този, който цял живот учи учениците си да се борят със смъртта, а не да я предизвикват изкуствено и преждевременно. Не може да се самоубие истинският духовен учител, който посочва колко пагубни за душата на всекиго са последиците от такава постъпка, с която човек всъщност само се зальгва, че слага край на проблемите си. А и нищо не налага обяснението за смъртта на П. Дънов да се търси в самоубийството (вж. 4, с.329-331). Учителите владеят законите на живота и смъртта и не им е нужно да гълтат отрова, да се бесят, дават или по какъвто и да е друг насилствен начин да разрушават тялото си! *Те просто съзнателно си заминават* - оттеглят се от този свят в най-подходящия за това момент - в момента, когато разберат, че мисията им е изпълнена и нищо повече засега не може да се направи на Земята. Влад Пашов е събрал много случаи за проявените парапсихологически „свърхестествени“ способности на Учителя, за които, макар и рядко, споменава и самият той:

„Аз мога да ставам видим и невидим, когато пожелая. Искам да науча и вас на това изкуство... Когато положиха Христос в гроба, Той разчлени тялото Си и изчезна, а после когато се яви на учениците Си, пак го сглобяваше“ (8, с.6).

„Учителят твърдеше още, че един светия и един Учител не стоят в гроба. Когато пръстта покрие ковчегата, те дематериализират тялото си, което не е като на обикновения човек. Тялото им само изглежда обикновено, а всъщност е една кондензирана сила на Духа. Учителят казваше следното: „Да направим опит: ще ме положите в гроба и след известно време, ако ме намерите там, аз не съм никакъв Учител. Ако пък аз ви положа в гроба и след време ви намеря там - и вие не сте никакви ученици“ (8, с.7).

Понятието „духовен учител“ все още не е възприето от материалистично ориентирания западен светоглед, противно на мисленето на Изтока, за което то е утвърдено и всеобщо разбираемо. Самият П. Дънов по този повод казва:

„Понятието за Учител е строго определено в Живата Природа. *Учител е само онзи, у когото няма никакво насилие.* Той е силен, но не упражнява насилие. *Учител е само онзи, у когото няма никаква лъжа.* Неговата възвишена разумност изключва всякаква лъжа. *Учител е само онзи, у когото няма никакво зло.* Неговата доброта изключва всякакво зло. *Щом у някой човек има насилие, лъжа и зло, той не е Учител - той е ученик.* Това е най-простото и най-достъпно определение за Учител и ученик“ (10, с.120).

„*Учителят на Бялото Братство, Учителят на Истината* носи със себе си три неща: свобода за душата, светлина за ума и чистота за сърцето. *Лъжеучителят* носи със себе си робство за душата, тъмнина за ума и опорочаване на сърцето“ (10, с.124).

Учителят изяснява в какво се състои хармоничното, красиво и правилно решение на задачата на смъртта: „Човек трябва доброволно да замине за оня свят“ (12, с.73), но това не означава чрез самоубийство, както някой недобросъвестен, повърхностен читател би могъл да го изтълкува. Следват уточненията: „Правилно е човек да пожелае сам да си замине. На каквато възраст и да е, щом пожелае да напусне Земята, той ще извика близките си и ще каже: отивам си вече. Свърших работата си на Земята и сега заминавам за другия свят“ (12, с.72).

Точно така си заминава и Учителят П. Дънов, чиито последни думи са: „Една малка работа се завърши. За Бога!“ (3, с. 322). „*Едно е важно, само едно е важно: любовта към Бога, любовта към Бога, любовта към Бога. Това е всичко!*“ (4, с.323).

„За праведния няма смърт. Праведният сам оставя дрехата си вън, както онзи, който отива на бал, съблича всекидневните си дрехи и облича парадните. Когато праведният умира, окръжаващите го виждат облечен със светли, парадни дрехи“ (12, с.76).

„Какво означава умирането? - събличане на стара дреха... Всъщност това, което умира, не е истинският човек. Това е временното, преходното в човека - неговата дреха“ (12, с.64)

„Ние взимаме думата „смърт, умиране“ като едно преходно състояние. Да умреш, това значи да се лишиш от благата, които имаш на Земята. Смъртта, това подразбира в даден момент да се ограничиш. Смъртта представя преходен период“ (12, с.63).

Само праведният, любещият, мъдрецът, посветил живота си на Бога и цялото човечество, е способен да извърши съзнателно този преход и да разреши правилно задачата на смъртта. А това решение изключва всякаква преждевременна смърт и самоубийство. Последното противоречи на жизнеутвърждаващата философия на Учителя

П. Дънов и той го отхвърля и заклеявява дори и при най-трагичните и тежки събития, и мъчителни, нескончаеми страдания в живота. Дори и те не могат да бъдат оправдание за самоубийството, защото биха могли да се превърнат в духовна придобивка и богатство, и оттам - в основание за живот въпреки тях. „Казват: дотегна ми живота. - Че с какво може да ни дотегне? Ти никога не си усещал живота! То̀ва, което тежи в живота, то не е живот! **Не ти е дотегнал живота, но ти е дотегнало да живееш без живота**, защото като дойде животът - няма да ти дотегне никога, понеже няма да има страдания. Така трябва да се говори“ (22, с.9).

Учителят П. Дънов цени и обича живота, на когото посвещава толкова вдъхновени слова! Той учи своите ученици да пазят живота и да го отдадат на Бога в служба на доброто и любовта:

„Важно е човек да запази живота си. Като заминава за онзи свят, праведният оставя мъртвата и непотребна материя на Земята, а със себе си взима само живота“ (12, с. 86).

„Най-великото нещо извън Любовта е животът.

Животът е съкровище, което трябва да се пази.

Животът е по-силен от смъртта!“ (10, с. 5-9).

Досега многократно подчертавахме психотерапевтичното значение на беседите на Учителя. В нашата страна отдавна е придобил популярност психотерапевтичният метод на д-р Н. Песешкиан, включващ *използване на приказки и притчи в лечението на най-различни поведенчески и личностни проблеми, конфликти и психотравми* (9). Изглежда вече е наряло времето да открием и психотерапевтичния потенциал на поучителните притчи и истории от беседите на П. Дънов, разказани не само по повод на самоубийството и смъртта, но и по повод на много други кризисни ситуации от живота на човека. Изследвайки по-задълбочено словото и делото му, може би с гордост ще открием, че „и ний сме дали нещо на света“, при това - чисто, вдъхновено, самородно и изпреварило времето! Подкрепено и защитено с примера на живота му - с делото на един духовен учител, живял по земите ни доскоро, съвсем близо до нас - скромен и обикновен наглед! И може би поради това - все още недооценен, като толкова истински неща в нашата история! Учител, който казваше:

„**Един Учител има в света!** Един е Учителят, който носи истинското знание. Той има много проявления в живота, но по същина е само един... **Учител в света може да бъде само Бог! Един е Великият Учител в света, макар и много да са Неговите проявления**“ (10, с.118).

„Идването на Христа на Земята е най-важното събитие в историята на човечеството. То е едно изключително събитие както по съдържание, така и по смисъл. С него е свързана **основната идея на човешкия живот - идеята за безсмъртието, идеята за вечния живот**. И усилията на цялото човешко съществуване се свеждат към това - да се постигне безсмъртието, да се влезе във вечния живот. „А вечен живот е - казва Христос - да познаят Тебе, Единаго, Истиннаго Бога и пратения от Тебе Исуса Христа“. - Да познаят Бога, да познаят Христа“ (10, с.152).

22.IX.1998 г.

БИБЛИОГРАФИЯ

1. Асенов, Б. - Религиите и сектите в България - София, 1998
 2. Грива, Д., Майсторова, М. - Страници из духовната биография на българите, (изд. Ив. Д. Данов)
 3. Изгревът на Бялото Братство, т. 1 - София, 1993
 4. Изгревът на Бялото Братство, т. 2 - София, 1995
 5. Книга за здравето - София, 1994, („Астрала“)
 6. Кръстева, Л. - Учителят за себе си и за нас (ръкопис)
 7. Пантев, А., Гаврилов, Б. - Стоте най-влиятелни българи в нашата история - София, 1997
 8. Пашов, Вл. - Необикновеният живот на Учителя Петър Дънов - София, 1992, (ИК „5 Ф“)
 9. Песешкиан, Н. - Търговецът и папагалът - Варна, 1994
 10. Учителят говори - Варна, 1992, („Бяло Братство“)
 11. Учителя - Молитви, формули, правила, методи за работа - София, 1998, („Бяло братство“)
 12. Ще умрем ли? (Библиотека „Светлина в пътя“, кн. 8) - София, 1994
- БЕСЕДИ ОТ ПЕТЪР ДЪНОВ (БЕИНСА ДУНО)
13. Абсолютната истина - Хелиопол, 1994
 14. Беседи от Учителя (ред. Вл. Пашов), т.1 - Бургас, 1995, (ИК „Сила и живот“)
 15. Беседи от Учителя (ред. Вл. Пашов), т.2 - Бургас, 1996, (ИК „Сила и живот“)
 16. Беседи от Учителя (ред. Вл. Пашов), т.3 - Бургас, 1996, (ИК „Сила и живот“)
 17. Вечното благо - София, 1997, („Сонита“)
 18. Вземи детето - Бургас, 1993, (ИК „Сила и живот“)
 19. Влизане - София, 1996
 20. Добри навици - София, 1994, („Бяло Братство“)
 21. Допирните точки в природата - София, 1994, („Бяло Братство“)
 22. Живият хляб - Бургас, 1997, (ИК „Сила и живот“)
 23. Заветът на Любовта, т. 2 - София, 1995, („Сонита“)
 24. Затова се родих - Варна, 1998, („555“ и „Логос“)
 25. Значение на изслушването - Хелиопол, 1995
 26. Изново - Бургас, 1992, (ИК „Сила и живот“)
 27. Искайте сила, имайте вяра - София, 1994, (ИК „Всемир“)
 28. Козативни сили - София, 1995, („Алфа-Дар“)
 29. Красотата на душата - Хелиопол, 1994
 30. Нашето място - София, 1997, („Сонита“)
 31. Ново разбиране - „Универс“, (КА „Беинса Дуно“), 1996
 32. Опорни точки в живота - Хелиопол, 1993
 33. Отиване и връщане - София, 1997, („Сонита“)
 34. Отношение на простите истини към човека - София, 1993
 35. Положителни и отрицателни сили в природата, т.1-1997, (КА „Беинса Дуно“)
 36. Посока на растене - София, 1995, („Бяло Братство“)
 37. Праведният - София, 1996
 38. Противоречия в живота - София, 1993, („Бяло Братство“)
 39. Пътят на ученика - София, 1992, („Просветен комитет“)
 40. Разумният живот, т. 1 - София, 1995, („Бяло Братство“)
 41. Разумният живот, т. 2 - София, 1996, („Бяло Братство“)
 42. Сила и живот, I серия - София, 1993, („Бяло Братство“)
 43. Сила и живот, III серия - 1996, (КА „Беинса Дуно“)
 44. Сила и живот, IV серия - София, 1993, („Алфа - СИК“)
 - 44a. Синове на възкресението - Варна, 1998, („Люминик-Тао“)
 45. Събуждане - Хелиопол, 1994
 46. Той създава - София, 1999, („Бяло Братство“)
 47. Трите посоки - София, 1948
 48. Ходете във виделината - София, 1994, (ИК „Всемир“)
 49. Ценното из книгата на Великия Живот - София, 1996, („Сонита“)
 50. Четирите кръга - София, 1997, („ВЕС“)

СЪДЪРЖАНИЕ

Учителят Петър Дънов за самоубийството (въведение)	5
Самоубийството е Бого-убийство	7
Самоубийците не са герои	8
Самоубийството в духовен план не е възможно! То е акт на илюзия и самозаблуда, т. е. е лишено от смисъл	8
По-добрият живот не може да бъде постигнат чрез самоубийство или друг вид преждевременна смърт	10
Смъртта е най- голямото изпитание в живота на човека. Той трябва да воюва с нея и да я победи, а не да си я причинява сам!	11
Смъртта на праведника и на грешника	11
Христос казва на хората, че смърт не съществува!	13
Една от задачите на човека е да придобие безсмъртието	14
Същността на човека	15
Причини за самоубийствата	15
Мислите за самоубийство са несвойствени за човека, чужди на природата му - те са внушения на низши духове	23
Трансформирайте отрицателните си психически състояния!	25
Търсете Онзи, Който не умира!	28
Самоубийството, разгледано в енергиен план	30
Кармически причини за самоубийството	31
Да помогнем на страдащите!	32
Окултни упражнения. „Опити трябва да правите!“	34
Да се поучим от животните!	36
Божие око след ^и всичко - никой човек не е сам	38
Молитвата е най - силното ни оръжие, за да се справим с отрицателните си мисли и да помагаме на хората	41
Христос не помисли за самоубийство, а понесе всички страдания	41
Страданията са условия за личностното ни развитие	42
Смисълът на злото в живота	43
Философията и делото на Учителя утвърждава живота, разкривайки неговата красота и смисъл, и изключва самоубийството	44
Библиография	47

